

ŽELEZAR

Jesenice, 16. novembra 1989

Številka 45 • XXXVIII

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 23. januarja 1937. ŽELEZAR izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 21. letnici predednik Titu odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnovič, tehnični urednik Dora Bradaskeja, lektorica — novinarka Lilijana Kori, sekretar uredništva Đinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarni, SOZD SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, sekretar uredništva 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje: TV Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Proizvodnja in prodaja v številkah do 13. novembra

OBRATI	SKUP. PROIZ.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	88,2	99				
Jeklarna 2	100,4	102				
Livarna	93,6	103			212,1	60
VBS	111,1	78	1.407,9	59,0	46.664,9	89
HVB	79,3	99	3.938,2	102,9	89.593,2	103
HVJ	99,9	101	598,7	81,1	17.740,1	90
PVT	70,3	88	798,8	112,3	17.008,9	95
VDP	102,6	95	1.707,4	58,3	51.643,4	88
Žičarna	68,5	88	833,9	85,7	22.480,0	89
Jeklovlek	91,0	93	807,8	83,8	23.260,1	98
Elektrode	65,6	98	459,8	72,9	12.805,9	79
Željiarna	79,9	94	193,2	76,6	6.645,3	95
Žič. valj.	89,0	96	670,5	140,5	10.087,7	108
ŽELEZARNA	103,9	97	11.416,2	82,2	298.141,6	94

Kljub relativnemu izboljšanju rezultata v preteklem tednu so osnovne značilnosti tudi v tem prvem delu meseca novembra (do 13. tega meseca, na kar se nanašajo objavljeni rezultati) ostale enake kot v preteklih mesecih; za te smo ugotavljali, da so slabi.

Upadanje količine prodaje in s tem nižja vrednost prodanih izdelkov resno ogrožata celotno poslovanje Železarne Jesenice. Pri tem je potrebno poudariti, da predvsem zaradi teh zaostankov ne moremo več nabavljati surovin in polizdelkov v načrtovanih količinah in rokih in zelo hitro se lahko zgodi, da bodo velike motnje v izplačilu osebnih dohodkov. Zaostajanje odpreme v Valjarni bluming štekel za preko 40 %, v HV Jesenice za 19 %, Valjarni debele pločevine za 42 %, Žičarni za 14 %, Jeklovleku za 16 %, v elektrodnem obratu za 27 % in Željiarni za 23 %, ali skupno v Železarni za skoraj 18 %, so naši rezultati. Če k temu prištejemo samo pretekli mesec, ko je bil končni mesečni zaostanek 13,3 %, smo torej samo v mesecu oktobru do vključno 13. novembra odpremili 6.700 ton manj, kot smo načrtovali.

Ob tem nam seveda postane tudi bolj jasno ukrepanje poslovnega odbora. Z ustavitvijo ene elektro peči v Jeklarni 1 vsaj delno zmanjšamo potrebne nabave surovin, zaradi vse bolj počasne predelave v valjarnah in vseh fazah predelave pa imamo še vedno previsoke zaloge polizdelkov. Stopili smo torej v krog stalnega zmanjševanja obsega proizvodnje. Rešitev teh problemov pa je samo ena — povečanje obsega proizvodnje v valjarnah in predelavi.

Podpredsednik PO za proces:
Božo Bartelj

Ustanovitev mešanega podjetja INJES d. o. o.

S podpisom pogodbe o ustanovitvi mešanega podjetja INJES, družbe z omejeno odgovornostjo, 12. oktobra 1989, in registracijo podjetja na sodišču v Kranju v tem tednu je bil zaključen projekt organiziranja podjetniškega inkubatorja Železarne Jesenice.

Konkretni aktivnosti za ustanovitev podjetniškega inkubatorja so se pričele v marcu 1989, ko je bil za seznanitev delavcev 16. marca v internem glasilu Železarne objavljen članek dr. Tee Petrin in dr. Aleša Vahčića. Možnosti in pogoji razvoja poslovnih inkubatorjev (valilnic novih podjetij) — ekonomsko podjetniški vidik. Članek opredeljuje vrsto, organiziranost in storitve poslovnih inkubatorjev. V njem so podani pogoji in postopki za njihovo ustanovitev in pregled stanja v Jugoslaviji.

Se v istem mesecu je bilo organizirano zbiranje idej v obliki intervjujev s 50 vodilnimi in vodstvenimi delavci železarne. Te intervjuje so vodili delavci Yugee iz Ljubljane in ugotavljali, v kolikšni meri so zbrane ideje zanimive za širše tržišče.

Po zaključenih intervjujih je bila ustanovljena devetčlanska skupina za organizacijo podjetniškega inkubatorja železarne, ki je pričela z organiziranim zbiranjem pobud, in skupaj z delavci Yugee pomagala pri izdelavi poslovnih načrtov za te pobude. Poslovni načrti so bili predloženi Poslovodnemu odboru, ki je odobril 6 pobud, zavrnil 4 pobude in pogojno odobril 5 pobud.

Vzporedno se je izdeloval tudi poslovni načrt za sam podjetniški inkubator. V njem so zajeti cilji podjetniškega inkubatorja, produkti, način vodenja in organizacija, potrebne investicije, viri financiranja, ocena ekonomske uspešnosti in predlog postopka ustanovitve. Sestavni del poslovnega načrta je tudi osnutek pogodbe o ustanovitvi mešanega podjetja, osnutek statuta in osnutek pogodb za sodelovanje s podjetnikom o oddaji poslovnega prostora, o sodelovanju s ponudnikom storitve iz potnega lista ter seznam podjetniških zamisli, ki so evidentirane v Železarni Jesenice. V okviru priprav se je oblikoval tudi predlog imena podjetniškega inkubatorja INJES — okrajšava za INKubator JEsenice.

Poslovni načrt je poslovodni odbor železarne obravnaval 8. septembra,

Delavski svet železarne Jesenice pa je na 23. seji 4. oktobra sprejel predlog sklepa o ustanovitvi mešanega podjetja.

INJES je mešano podjetje, družba z omejeno odgovornostjo. Ustanovitelji podjetja so Železarna Jesenice (88 % osnovnega deleža) PDP Yugea iz Ljubljane (5 %) in šest posameznikov — članov skupine za ustanovitev podjetniškega inkubatorja: Miroslav Eržen (1 %), Primož Kosmač (1 %), Igor Mežek (1 %), Janez Pikon (2 %), Vinko Pogačnik (1 %) in Tomaž Ramuš (1 %).

INJES bo iskal podjetniške pobude predvsem v Železarni Jesenice in jih pomagal razviti v donosna nova podjetja. Del zmogljivosti, ki presega interes v železarni, bo namenjen iskanju pobud v širši okolici. Ker želi INJES pri svojem poslovanju ustvariti čim večji dobiček, vsa znanja in sredstva, ki jih potrebuje za razvoj novih podjetij, v okviru razpoložljivosti prodaja tudi drugim.

INJES organizira naslednje storitve:

- recepcija, tipkanje, fotokopiranje, posredovanje pri telekomunikacijah,
- pomoč pri pripravi poslovnih načrtov in registraciji novih podjetij,
- oddajanje skupnih prostorov in opreme,
- pravno svetovanje,
- finančni in računovodski servis,
- tehnično svetovanje,
- kalkulacije, komerciala in marketing,
- svetovanje pri kadrovskih zadevah,
- prevajanje in lektoriranje,
- skupinsko izobraževanje.

Osnovni produkt INJESA so nova podjetja. Usposobitev za samostojno delovanje bo predvidoma trajalo od 2 do 5 let. Samostojno podjetje po tem obdobju praviloma zapusti prostor, v katerem je bilo inkubirano.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Proizvodnja v oktobru

Oktobar je mesec, ki ima pogoje za doseganje dobrih rezultatov proizvodnje, predvsem zaradi vremena (ni vročine, niti ni mraza) in dolžine meseca (31 dni) brez praznikov.

S proizvodnjo letošnjega oktobra smo dokazali, da, če je potrebno, tudi v najugodnejših mesecih NE ZNAMO dobro proizvajati. Namreč, kljub temu, da je bilo vložka praktično povsod dovolj, smo nadaljevali s trendom proizvodnje tretjega tromesečja (julij, avgust, september) in dosegli pri odpremi (prodaji) enega najslabših mesečnih rezultatov zadnjih let. Če bomo tako nadaljevali še naslednje mesece, se prav lahko zgodi, da bomo morali, namesto, da bi petnajstega dobili »plače«, še celo nekaj od doma nazaj prinesti.

Kljub vsemu velja za dobro delo tudi v tem mesecu pohvaliti Jeklarno 1 (ASEA-peč), Jeklarno 2, Valjarno bluming-štekel, HVB (razen lužilnice) in Jeklovlek.

Zaradi slabšega dela v predhodnih mesecih obratov za obema jeklarnama (ki sta proizvajali preko načrta), velike dobave tujega vložka (slabi SSSR, TVT ČSSR in žice iz Poljske), smo zaradi zmanjševanja stroškov (medfaznih zalog) 10. oktobra začasno prenehali s proizvodnjo jekla na lectro-melt peči v Jeklarni 1 in je bil izključno zaradi tega operativni program SKUPNE proizvodnje bistveno NIŽJI od gospodarskega načrta; program končne ZA PRODAJO je bil praktično ENAK.

Nedoseganje načrtovanih obveznosti gre predvsem na račun naših napak (zastoji, okvare, prenizka produktivnost) in le malenkosten del na račun težav z naročili.

Količinsko izvoza tudi ta mesec nismo izpolnili, večino na račun pomanjkanja naročil!!!

Doseganje proizvodnih rezultatov je naslednje:

A: Gospodarski načrt:
— skupna proizvodnja 95,1 %

— končna za prodajo 87,4 %
— prodaja (odprema) 85,3 %
B: Operativni program:
— skupna proizvodnja 104,6 %
— končna za prodajo 88,7 %
— prodaja (odprema) 86,6 %

TOZD TALILNICE

Operativni program je bil bistveno NIŽJI od gospodarskega načrta, zaradi že v uvodu omenjenih previsokih medfaznih zalog jekla.

Količinska izpolnitev programa je bila dobra. Slabše — podobno kot skoraj že vse mesece — pa je bil izpolnjen asortiment (nekaj tudi na račun pomanjkanja naročil), pa tudi kvaliteta odlitega jekla precejkrat ni bila dobra.

Končna proizvodnja za prodajo in sama prodaja TOZD sta izključno na račun Livarne — zaradi pomanjkanja naročil — tako minimalni, da ni omembe vredno.

Proizvodni rezultati so naslednji:

A: Gospodarski načrt:
— skupna proizvodnja 86,5 %
— končna za prodajo 0,7 %
— prodaja (odprema) 0,7 %
B: Operativni program:
— skupna proizvodnja 111,0 %
— končna za prodajo —
— prodaja (odprema) —

JEKLARNA 1

Količinska proizvodnja ASEA-peči je bila zelo dobra. LECTROMELT-peč je obratovala le 9 dni, vendar načrta ni izpolnila. Z asortimentom proizvodnje in kvaliteto odlitih gredic pa nikakor ne moremo biti zadovoljni niti v tem mesecu.

NIŽJI operativni program proizvodnje je bil dosežen 104,5 %, kontiliva pa 125,1 %.

JEKLARNA 2

Tudi za to jeklarno je bil načrtovan NIŽJI operativni program proizvodnje z ozirom na predvideno petdnevno neobratovanje (zaloge). Z dobrim delom (pa tudi obratovali niso le dva dni) so presegli tako operativni program (114,8 %) kakor tudi gospodarski načrt (108,8 %). Asortiment proizvodnje je bil sorazmerno dober (izdelane so bile 4 nerjavne sarže). Prav tako je bil delež odlitega jekla preko kontiliva zelo dober, 98,9 %.

LIVARNA

Žal se situacija z naročili v tem obratu ne izboljšuje, zato so tudi rezultati proizvodnje temu primerni.

Bistveno nižji operativni program skupne proizvodnje je bil dosežen le 74,1 %. Tujim naročnikom je bilo odpremljenih mizernih 600 kg odlitkov, medtem ko je gospodarski načrt predvideval 84.000 kg.

TOZD PLOŠČATI PROGRAM

Značilnost oktobrske proizvodnje je, da so zopet enkrat dobro delali v srcu te TOZD in sicer v Valjarni bluming-štekel. Izpolnjevanje obveznosti v HVB pa je praktično stalno — že kar samoumevno — in smo le neprijetno presenečeni, če ni tako. Te neprijetnosti k sreči ta mesec ni bilo.

Operativni program je bil NIŽJI od gospodarskega načrta.

Proizvodni rezultati so naslednji:

A: Gospodarski načrt:
— skupna proizvodnja 103,0 %
— končna za prodajo 87,7 %
— prodaja (odprema) 87,8 %
B: Operativni program:
— skupna proizvodnja 104,6 %
— končna za prodajo 88,6 %
— prodaja (odprema) 88,7 %

VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

Ta mesec je proizvodnja potekala zelo dobro. Velik vpliv na to imajo nizki zastoji, ki so se praktično približali načrtovanim. Zelo dobro je potekalo valjanje preko škekel, še posebej za HVB, pa tudi v 3. hali so dosegli rekordno proizvodnjo brušenega materiala.

Žal te dobre rezultate skupne proizvodnje kazi slabša končna proizvodnja za prodajo in sama odprema, in sicer zaradi izpada naročil, predvsem za Tajsko.

NIŽJI operativni program skupne proizvodnje (načrtovana nižja proizvodnja v jeklarnah) je bil izpolnjen 111,3 %, gospodarski načrt končne za prodajo pa le 65,5 % ter same odpreme 64,1 %.

VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

Že prejšnji mesec je bilo rečeno, da se bo desetdnevni izpad proizvodnje na drevor peči poznal šele v rezultatih oktobra. To se je dejansko zgodilo. Vendar to ne more biti opravičilo za tolikšen izpad proizvodnje. Upati je, da se bodo dobri rezultati iz avgusta in septembra čim prej ponovili.

Operativni program, ki je bil enak gospodarskemu načrtu, je bil dosežen

(Nadaljevanje na 4. strani)

»Ne ostanimo občina zamujenih priložnosti«

V torek, 7. novembra, je bila v sejni dvorani Skupščine občine Jesenice programska konferenca OK ZKS Jesenice. Že takoj v uvodu naj omenimo, da so bile poleg dobre udeležbe za to konferenco značilne številne razprave o problemih v lastnem okolju, v jeseniški občini. Ni manjkalo kritičnih besed o sedanjem stanju v naši občini in tudi ne predlogov, kako naprej.

Kljub temu, da je delovna skupina pri občinskem komiteju za konferenco pripravila programske usmeritve z naslovom Jesenice danes — Jesenice jutri, bo imela delovna skupina za pripravo sklepov zahtevno in odgovorno delo. Kvalitetno pripravljene in obvezujoče sklepe pa bi skupaj s programskimi usmeritvami lahko predstavljali dobro vodilo za nadaljnje delo ne le komunistov jeseniške občine, temveč vseh tistih, ki vse prepogosto ugotavljajo težko stanje, pri njegovem odpravljanju pa so vse preveč jalovi.

Že referat sekretarja OK ZKS Jesenice Igorja Mežka je napovedal, da pri oceni stanja in pri nalogah ne bo moč razpravljati »z rokami na rokah«. Dejal je, da posebno skrb vzbuja dejstvo, da v prestrukturiranju jeseniškega gospodarstva govorimo praktično samo v smeri zapiranja in ukinjanja firm, ne govorimo in storimo pa bore malo za sprožitev procesov nastajanja

novih podjetij in s tem novih delovnih mest. V preteklosti se je razvil paralelni sistem sive ekonomije, v katerem pravila obnašanja močno spominjajo na tržne mehanizme zahodnih družb, z vsemi zakonitostmi trga. Na žalost pa ti mehanizmi veljajo le v popoldanskem času. Na delovnem mestu je odnos do družbene lastnine še vedno tako neodgovoren, kot je bil. Poudaril je, da je ena od prioritete zaščita družbene lastnine pred porajajočimi se kvazi managerji, ki preko sklepov delavskih svetov in s pomočjo neodolčnih upravnih struktur dobesedno odtujujejo in razprodajajo družbeno lastnino.

Občinski komitej je preko svojih delegatov v družbenopolitičnem zboru v preteklem mandatu sprožil pobudo za ustanovitev sklada za razvoj družbenopolitične skupnosti, še posebej drobnega gospodarstva. Rezultat teh prizadevanj je predlog osnutka samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samou-

pravnega sklada za razvoj drobne gospodarstva na temeljih zakona o združenem delu, in to nekaj mesecev pred dokončno likvidacijo te zakonodaje. Igor Mežek se je vzdržal komentarja ob taki »ažurnosti«.

Ko je govoril o izobraževanju kadrov, je dejal, da je potrebno generacije, ki prihajajo, vzgojiti drugače. Vzgojiti jih moramo po športnih načelih — višje, hitreje, močnejše. To ni elitizem, pač pa naslanjanje naroda na najposobnejše potenciale. Posloviti se moramo od enakosti, ki temelji zgolj na enakosti želodcev. Enakost mora biti ustavno zagotovljena pri možnostih, stopnja uspešnosti pa odvisna od sposobnosti.

O oceni idejnostopolitičnega usposabljanja in o nalogah na tem področju je govoril Srečko Krč. Tomaž Keršmanc, predsednik Izvršnega sveta skupščine občine Jesenice, je spregovoril o družbenoekonomskih odnosih in družbenih dejavnostih. Opozoril je na nekaj pomanjkljivosti v poročilu; v tem gradivu je pogršel tudi pozitivne premike v gospodarstvu. Matjaž Pe-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ustanovitelji: Miroslav Eržen, Igor Mežek, Janez Pikon, Boris Bergant (Železarna Jesenice), Iztok Kremser (YUGEA), Janez Jamar in Vinko Pogačnik. Manjkata Primož Kosmač in Tomaž Ramuš (foto: Mira Kolenik)

40 let Valjarne debele pločevine

Leta 1957 je dolgoletni obratovodja inž. Ciril Urbar, takole predstavil Valjarno debele pločevine (2400).

«Dolina Save se proti Jesenicam povsem stisne. V tej dolgi in globoki dolini stojijo tovarniški dimniki kot stržarji pri vходу v Gornjesavsko dolino. Tu je dolga desetletja jeseniški kovinar koval svoj značaj in jeklenel v boju za svoje pravice. Nikoli ne utihnejo stroji, veliki žerjavi, transporterji, generatorji, kavperji...

Peči žarijo — od vročine ožgana lica, prepotena telesa — povsod borba z ognjem in razbeljenim železom. Zapleteni mehanizem železarne se vrti od jutra do večera, od večera do jutra — noč in dan.

Ob veličastnem pogledu na jeseniški gozd dimnikov pa marsikdo prezre važen del jeseniške železarne — javorniške valjarne, ki stoje skromno stisnjene pod hribom. Med njimi zavzema vidno mesto po tonaži Valjarna debele pločevine (2400). Proizvodni program te valjarne je debela pločevina z maksimalno debelino 40 mm, dolžino 16 m in širino 2.050 mm.

Valjarna 2400 je nov, sodoben obrat, v celoti mehaniziran, ki je bil grajen v letih 1948/1950, kajti edina obstoječa valjarna za srednjo in debelo pločevino zastarelega tipa niti zdaleč ni mogla kriti vseh potreb v državi po navadni, brodski in kotlovski pločevini. Vendar izgradnja novega in modernega valjarniškega objekta ni bila lahka naloga, zlasti še, ker dotlej nismo imeli potrebnih izkušenj za tako gradnjo. Poleg tega smo bili za dobavo določenih strojev vezani tudi z inozemskimi tvrdkami, ki pa pogodb v večini primerov niso realizirale zaradi nastale politične situacije in gospodarske blokade informbirojevskih držav v letu 1948.

Kljub vsem zaprekam je bila progla nova valjarne stavljena v pogon na dan republike, 29. novembra 1949.

Za valjarno se je že zgodaj udomačilo ime »dvastristo«. Beseda izhaja iz dolžine valjev, vgrajenih v valjasko ogrodje tipa Lauthov trio — reverzorni.

Današnja podoba obrata so v veliki meri krojili in zanjo zaslužni vsi dosežani obratovodje; naj jih kronološko naštejemo:

1. Albin Koman, dipl. tehnik, od 1.2.1950 do 31.12.55
2. Maks Dimnik, dipl. tehnik, od 1.1.1956 do 15.1.1957
3. Ciril Urbar, dipl. ing. met., od 15.1.1957 do 1.9.1969
4. Božo Bartelj, dipl. ing. met., od 1.9.1969 do 31.5.1978
5. Vitomir Gričar, dipl. ing. met., od 1.9.1978 do 30.9.1988
6. Janez Rozman, dipl. ing. met., od 1.10.1988 dalje.

Leta 1955 je tedanji pomočnik tehničnega direktorja Železarne, dr. inž. Čižman, začel uvajati nove metode dela za področje vzdrževanja. Za uresničevanje koncepta modernega preventivnega vzdrževanja, ki dosegla optimalno stanje proizvodnih naprav pri najnižjih specifičnih stroških, je po obratih postavil asistente za vzdrževanje. Valjarna 2400 je bila kot nov obrat zelo primerna, da v praksi potrdi ekonomsko tehnično predvidevanja.

Vzdrževalni asistent postane desna roka obratovodju za nadaljnji razvoj tehnologije, z dograjevanjem, rekonstruiranjem in izboljševanjem obstoječih proizvodnih naprav. Med njimi je Jože Zidar polnih 20 let kot asistent za vzdrževanje botroval mnogim tehničnim rešitvam in rekonstrukcijam.

40 let obstoja valjarne sestavljajo tri značilna razvojna obdobja:

Prvo obdobje obsega prvo desetletje, v katerem se obrat dokočno konsolidira. To je obdobje utekavanja proizvodnje in dograditve načrtovanega primarnega postrojenja.

Drugo obdobje, v katerem so na osnovi pridobljenega položaja in ugleda s prodajo debele pločevine ter na osnovi realne ocene tržišča osvojili tehnologija toplotno obdelane pločevine. Novega oddelka se je prijelo ime OTOP. (Zal se je zaradi podaljšanja proizvodne hale morala umakniti stara Zoisova graščina.)

Tretje obdobje je obdobje zadnjega desetletja, v katerem se Valjarna modernizira. Mnoge proizvodne in poslovne funkcije prevzame računalnik. Nova postrojenja omogočajo finalizacijo najzahtevnejšega programa toplotno obdelane pločevine tako po dimenzijah kot po obliki in kvaliteti jekla.

Razmere iz obdobja prvih let nadzorno ilustrira komentar v poslovnem poročilu Železarne za leto 1953:

Valjarna debele pločevine 2400

Proizvodnja se je v izvršenju dvignila za 8.256 ton napram letu 1952, vendar kapacitete še niso izkoriščene. Proga je obratovala do 15. julija 1953 na 2 izmeni, nato na 3 izmene. Zaradi popravila potisne peči in vmesnega zbijanja tlaka je izpadlo na progi skupno 105 izmen (približno dvomesečna proizvodnja).

Nova »Ignis« peč je pričela obratovati 9. septembra 1953, vendar je bilo mnogo stalnih defektov na zakladalnem stroju, slabe vzdržnosti ognjevdružne opeke in zalivanja žilindrov. V novembru je ta peč obratovala le 6 dni. Mnogo je bilo tudi raznih elektro mehaniških okvar na žerjavih. Sedanji zastoji na progi kot v adjustazah so znatni in ne odgovarjajo tako mehaniziranemu obratu.

Kvaliteta se je v pločevini izboljšala, ampak bo potrebno vse mere še bolj zaostri.

Naročila v celoti niso bila izdobljena in smo v zaostanku za 2.500 ton, kar je sorazmerno mnogo.

Perspektive za leto 1954

1. Urediti obe zagrevni peči in poskrbeti za pravilno obratovanje.
2. Urediti »Sack« škarje za rezanje odpadne pločevine.
3. Dokončati izgradnjo žage in hidravličnih škarij za rezanje polfabrika.
4. Zaostriiti je mere vzdrževanja in istočasno posvetiti večjo pažnjo pri manipulaciji s postrojenjem.
5. Zmanjšati je sedanjih 30 % zastoja na najmanj samo 20 % zastojev, kar bi delno odgovarjalo tako mehaniziranemu postrojenju.
6. Posvetiti kar največjo pažnjo temperaturi valjanja in termični obdelavi.

V tistem zgodnjem obdobju pa do danes sta v Valjarni 2400 inovativna domiselnost in ustvarjalna sposobnost proizvodnih delavcev in vzdrževalcev, vodilnih in tistih za komandnimi pulti odločilno prispevali k odpravljanju mnogih pomanjkljivosti na postrojenju ter k izpolnitvi tehnološkega procesa in izboljšanju organizacije dela.

Naj navedemo nekaj primerov — Čiščenje dna potisne peči skozi figurno bramo. Postopek je uveden v letih 1957 — 1960.

— Odstranjevanje — odbizig škake s površine plošče med valjanjem.

— Uvedba plamenskega čiščenja bram — »flemanja«.

Površinske napake bram — razpoke, šamotni in žilindrni vključki se po valjanju razpotegnajo v razpoke in druge napake, tako da iz plošče ni mogoče izrezati za kupca predvidenega formata. Obseg take izvenprogramske proizvodnje je znašal tudi do 10 % v posameznem mesecu.

S flemanjem so v polnem obsegu pričeli v januarju 1957. Postavljena je bila flemarska klop s portalnim žerjavom. Naprava je omogočala varno delo.

Delo flemarja je bilo v tistih letih impresivno tudi za slikarja Božidarja Jakca, ki je motiv iskrečnega odplavljanja površine brame upodobil na znani sliki.

Količina izmeta zaradi takoiimenovanih martinarskih napak se je z uvedbo flemanja zmanjšala z deset na tri odstotke.

Zlom desnega valjčnega stojala

Sredi vseh naporov in prizadevanj celotnega kolektiva, da bi izvaljali na leto 60.000 ton in več pločevine, kar je bilo takrat v mejah nominalne zmogljivosti proge, je 30. julija 1957. leta ob 5.05 prišlo do kompliciranega zloma valja in istočasno tudi do zloma desnega valjčnega stojala.

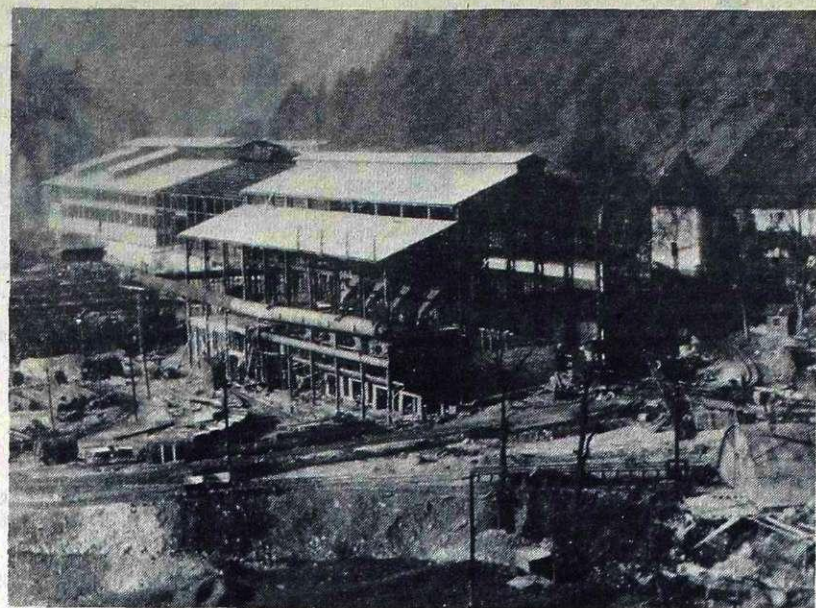
Direkcija Železarne je skupno z obratovodstvom takoj pristopila k čimprejšnjemu varenju stojala, in sicer z osvajanjem trenutno najbolj sodobne in solidne metode varenja t.j. takozvanega varenja s termičnim praškom pri visokih temperaturah, ki ga je prevzela inozemska trdka Thermit — Ges. A. G. iz Essna.

Za september mesec načrtovani generalni remont je bilo treba pomakniti za en mesec naprej. Še enkrat so se izkazali vzdrževalci javorniških valjarn, ki so ob pomoči jeseniških vzdrževalcev in pod vodstvom Franca Iskre v roku opravili veliko dela.

5. septembra ponoči je valjarna 2400 spet normalno obratovala. Tako se je v tem prvem obdobju utekavanja valjarne ob delu konsolidiral vzoren kolektiv in se usposabljal za nove strokovno še zahtevnejše naloge nadaljnjega razvoja, ki je v naslednjih obdobjih zajel izključno nadaljnjo obdelavo pločevine po valjanju s projektom OTOP in projektom Finalizacija debele pločevine.

Klasična valjarniška proga, ki je v izvedbi Lauthovega tria v svetu prava, že muzejska redkost, pa obstaja nespremenjena in čaka velike odločitve, da se zamenja s sodobno kvartoreverzivno progo.

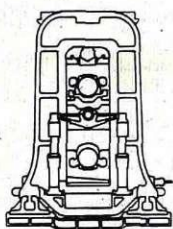
(nadaljevanje v prihodnji številki)

Maja 1947 leta so na Javorniku začeli graditi Valjarno debele pločevine (fotoarhiv Železarne)

Obrati na Javorniku danes (foto: Mira Kolenik)

1949 1989

Valjarna debele pločevine obvešča vse občane, da bo ob svojem štiridesetletnem obratovanju odprta za ogled v

soboto, 18. novembra, od 8. do 11. ure.

Med ogledom bo valjarna obratovala, tako da bo možno spremljati tehnološki proces izdelave debele pločevine.

Vabljeni!

Seja odbora za gospodarstvo

7. novembra se je na 26. redni seji sestal odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne Jesenice in pregledal izvajanje sklepov, sprejel odpise in pripise razlik, nastalih pri poslovanju s tujino, oceno izvajanja programa proizvodnje v oktobru in predlog programa proizvodnje v novembru in program investicijske porabe v novembru.

Pri pregledu izvajanja sklepov je odbor ugotovil, da sta v reševanju še sklep o združitvi osebnih avtomobilov Železarne na enem mestu in uvedbi načina rent a car in sklep o zamenjavi avtomobilov in kombijev po sistemu staro za novo, če za to obstaja možnost. Pri tem je predlagal, naj predloge o novih avtomobilih zbirajo v obratu Transport TOZD Tehnične dejavnosti.

V zvezi z zahtevo s prejšnje seje, naj strokovna služba pripravi način korigiranja višine stimulacij za zbiranje odpadnih surovin in nekaterih drugih materialov, je odbor sprejel predlog Oddelka za nagrajevanje, da se veljavni cenik stimulacije za vse vrste odpadnih surovin do konca leta poviša za 45 %. Pri tem je zahteval, da se za vnaprejšnji način stimuliranja uredi na primernejši način in prilagodi inflacijski stopnji. Predlog spremembe navodila o izposojanju orodja za osebno rabo delavcem in upokojevcem Železarne je pripravljen, sprejel ga bo odbor za splošne zadeve, ki mora o sprejemu obvestiti tudi odbor za gospodarstvo.

Na predlog zunanje trgovine so bili sprejeti trije formalni pripisi, ki so nastali pri poslovanju s tujino.

Odbor se je seznanil z doseganjem operativnega načrta proizvodnje v mesecu oktobru. Delegati so opozorili na slabo doseganje operativnega načrta končne proizvodnje za prodajo (87,7 %) in poudarili, da je treba dosledno izvajati vse ukrepe za izpolnjevanje načrta. Odbor je potrdil predlog operativnega programa proizvodnje za mesec november. Predvidena količina skupne proizvodnje predstavlja 96,3 % gospo-

darkega načrta, količina končne proizvodnje za prodajo pa je višja — 104,3 % gospodarskega načrta. Da bi izpolnili načrt, bosta obrata Valjarna žice in profilov in Valjarna debele pločevine delala tudi v prostih dneh. Ker se bliža

konec leta in vsakoletne težave pri odpremi konca decembra (zaradi praznikov), odbor že sedaj opozarja, da je treba do takrat izpolniti čim več načrtovanege.

Pod točko razno se je odbor seznanil s prošnjo Župnijskega urada Srednja vas v Bohinju za solidarnostno pomoč pri obnovi kulturnega spomenika. Ker odbor nima denarja, je Župnijskemu uradu predlagal, naj ga obvesti, kakšen material iz Železarne bi potreboval pri obnovi, odbor pa bo temeljni organizaciji, ki ima tak material priporočil, naj prošnji ugotovi. Planinskemu društvu Jesenice odbor ne more odstopiti kabla za elektrifikacijo koč na Golici, ker takega kabla v Železarni ni. Predlagal je, da se pregleda možnost uporabe različnih koncev zavrženih električnih kablov.

Odbor je zahteval poročilo o delu načrtovalcev in izvajalcev obnove stavbe bivšega TOZD Plavž.

MZ

Industrijska prodajalna

Železarna Jesenice je 7. novembra odprla Industrijsko prodajalno, ki posluje v prostorih dosedanje Male prodaje. Prodajalna je odprtega tipa, kar pomeni, da ni več nikakršnih omejitev, ki so veljale pri nakupih v dosedanji Mali prodaji. Kupljeno blago je mogoče plačati v gotovini ali pa s čeki.

V Industrijski prodajalni so kupcem na voljo naslednji izdelki:

- betonsko železo,
- valjana in vlečena žica,
- debela, srednja in tanka pločevina,
- hladno valjani trakovi in pločevina,
- vlečeno in brušeno jeklo,
- hladno oblikovani profili,
- dodajni materiali za varjenje (elektrode, prašek in varilna žica),
- žičniki,
- vratni podboji,
- žilindra, dolomitni pesek in
- drugi izdelki.

Industrijska prodajalna bo odprta v:
torek od 8. do 12. ure,
sreda od 6. do 10. ure in od 14. do 18. ure,
četrtek od 8. do 12. ure,
petek od 8. do 12. ure.

Za vse ostale informacije se obrnite na Industrijsko prodajalno (interni telefon 2904).

TOZD Komerciala

Obvestilo

Obveščamo vse delavce Železarne, ki želijo odkupiti odpadni les in imajo že dokument za plačilo starega lesa, da lahko plačajo pri blagajniku osnovne organizacije sindikata v obratu.
Sindikat Železarne

Sindikalna akcijska prodaja

Na sindikatu Železarne Jesenice smo se s Trgovskim podjetjem Zarja Jesenice dogovorili za akcijsko prodajo zimske konfekcije. Pod ugodnimi pogoji lahko kupite:

1. moški smučarski komplet (bunda, hlače) 4.954.700 din
2. otroški komplet 5.166.600 din
3. ženske bunde 4.271.400 din
4. otroške bunde 3.700.000 din
5. smučarske hlače 1.700.000 din

Akcijska bo od 22. do 24. novembra pri Jelenu, vsak dan od 10. ure do 12.30 ter od 13.30 do 18. ure.

Blago boste lahko kupovali v gotovino ter z 10 % popustom; možnost dveh obrokov brez popusta (2 čeka).

Stroški v devetih mesecih 1989

V devetih mesecih smo prodali 250.730 ton izdelkov osnovne dejavnosti in opravili 1.505 ton storitev prevallanja. Razlika med prodajno in obračunsko lastno ceno je bila pozitivna, tako da je ta kategorija pozitivno vplivala na rezultat poslovanja. Negativno pa so na rezultat poslovanja vplivali višji proizvodni stroški od načrtovanih, stroški do polne lastne cene, odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh omenjenih kategorij je bila pozitivna in je znašala 624.290 mio din.

Na poslovni rezultat so poleg omejenega negativno vplivali še odhodki financiranja, izredni odhodki ter davki in prispevki iz rezultata, pozitivno pa prihodki od financiranja in izredni prihodki.

Zaloga nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku leta povečale za 16.179 ton.

Proizvodne temeljne organizacije in temeljna organizacija Tehnične dejavnosti so v devetih mesecih dosegle za 470.908 mio din višje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračunske lastne cene višji od načrtovanih za 181.266 mio din, ostali stroški do polne lastne cene pa višji za 289.642 mio din.

Temeljne organizacije so skladno z gibanjem zalog R-6 prenesle v poslovni rezultat zvišanje stroškov obračunske lastne cene glede na načrtovane stroške v višini 182.690 mio din, tako da je celotno zvišanje znašalo 472.332 mio din.

Stroški obračunske lastne cene so bili torej višji za 181.266 mio din, od tega so bili stroški vložka višji za 158.790 mio din, stroški predelave pa višji za 22.476 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izpene, dobropise za odpadke, večjo oziroma manjšo porabo

pa TOZD Ploščati program in Tehnične dejavnosti.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše doseženega izplena dosegli za 11.220 mio din višje stroške vložka. Zvišanje teh stroškov je imela temeljna organizacija Ploščati program zaradi slabše doseženega izplena na bluminu in šteku ter v Valjarni debele pločevine.

Nižje doseženi dobropisi za odpadek od načrtovanih so stroške vložka zvišali za 10.380 mio din.

Spremenjen asortiment vložka in nedoseganje kvalitetnejšega asortimenta dosežene proizvodnje od načrtovane sta vplivala na zvišanje stroškov vložka v skupni vrednosti 173.527 mio din. V TOZD Talilnice so dosegli za 172.305 mio din zvišanja. V obratu Jeklarna 1 so imeli zaradi nižje vrednosti proizvodnje zvišanje stroškov v vrednosti 201.719 mio din, v obratu Jeklarna 2 pa je sprememba asortimenta vložka in višja vrednost proizvodnje vplivala na znižanje stroškov v vrednosti 27.439 mio din. Obrat Livarna je dosegel za 1.975 mio din nižje stroške. TOZD Ploščati program je dosegel znižanje v vrednosti 7.889 mio din zaradi nižje cene slabov iz kontiliva v obratu

Valjarna debele pločevine. TOZD Okrogli program pa je dosegel zvišanje v vrednosti 9.111 mio din zaradi višje cene blumov v obratu Valjarna žice in profilov.

Razlika med načrtovano nabavno vrednostjo tujega vložka ter načrtovano ceno domačega vložka je stroške vložka znižala za 34.577 mio din. TOZD Ploščati program je imel za 47.200 mio din znižanje. Znižanje omenjenih stroškov so dosegli v vseh obratih, in sicer v Valjarni bluming štel (1.077 mio din), HV Bela (30.977 mio din), HV Jesenice (6.551 mio din), Predelava valjanih trakov (4.939 mio din) in Valjarna debele pločevine (3.656 mio din); TOZD Okrogli program pa je dosegel za 12.623 mio din višje stroške vložka. Zvišanje so imeli v obratu Žičarna (2.582 mio din), Elektrode (7.344 mio din), Želblarna (170 mio din) ter v obratu Valjarna žice in profilov (2.527 mio din).

Stroški v zalozah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka znižali za 1.761 mio din, in sicer v TOZD Ploščati program (297 mio din) in TOZD Okrogli program (1.464 mio din).

Stroški predelave so bili višji od načrtovanih v vrednosti 22.476 mio din. Zvišanje teh stroškov je imela temeljna organizacija Talilnice, nižje stroške predelave pa so dosegle temeljne organizacije Ploščati program, Okrogli program in Tehnične dejavnosti.

Vesna Janc

ZVIŠANJE — ZNIŽANJE NAČRTOVANIH STROŠKOV ZA DEVET MESECEV 1989

TOZD	Odstopanje od obrač. LC glede na gibanje nalog R-6	Stroški do polne LC	SKUPAJ
TALILNICE	+238.383.725	+ 74.976.029	+313.359.754
PLOŠČATI PROGRAM	- 70.394.596	+ 56.386.891	- 14.007.705
OKROGLI PROGRAM	+ 19.750.914	+ 67.297.264	+ 87.048.178
TEHNIČNE DEJAVNOSTI	- 5.050.297	+ 90.981.853	+ 85.931.556
SKUPAJ	+182.689.746	+289.642.037	+472.331.783

OPOMBA: zvišanje stroškov (+)
znižanje stroškov (-)

Tehniška dediščina — bogastvo ali breme? (47)

Literatura, časniki in časopisi, arhivi (2)

Ortenburžani so predstavljali eno od najpomembnejših fevdalnih rodov, ki so v srednjem veku gospodovali nad slovensko zemljo. V 11. stoletju so imeli sedež na gradu Ortenburg na Koroškem, že v 12. stoletju pa se je njihova posest raztezala tudi na Kranjsko in Štajersko, kasneje pa tudi na Dolenjsko, kjer so naselili nemške naseljence na Kočevskem. Ogromna Ortenburška posest je po izumrtju leta 1418 pripadla grofom Celjskim.

Rudarski red predstavlja prvo kodifikacijo rudarskega prava na slovenskih tleh in s tem pomemben zgodovinski dokument. (Ivan Mohorič: Dva tisoč let železarstva na Gorenjskem 1).

Rudarski red za Jesenice 1381, Copia Bergsordnung In Crain Grauen Vrichs von Cilli zu Ortenburg 1452 (München — Kreisarchiv H.L. fasc. 42. Nr. 216; prevod Janez Kopac, dr. Josip Žontar).

»A Mi Ulrik, po božji milosti grof celjski, ortenburški in v Zagorju itd., ban slavonskih dežel, priznavam za sebe in za vse naše dediče in dam vedeti

vsem, ki jim bo dospel pismo, sedanjim in bodočim, da so pred nas prišli sedanji rudarski mojstri iz našega rudnika železne rude, ki leži nad našo vasjo Jesenice in so nas ponižno prosili, da jim mi njihovo privilegijsko pismo, ki ga imajo od našega pokojnega gospoda grofa Friderika Ortenburškega glede njihovih pravic, postav in običajev, milostno potrdimo in podkrepimo, in ki se od besede do besede glasi takole:

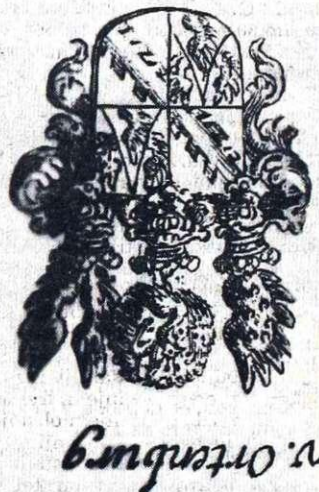
1 Mi Grof Friderik Ortenburški itd., izjavljamo za nas in vse naše dediče in

naslednike, ki bodo naše gospodstvo posedovali, in razglamo z odprtim pismom vsem, ki ga bodo videli ali slišali, brali, da smo mi pri polnem preudarku, pravično in pošteno, po nasvetu našega sveta in svetu tudi vseh sedanjih rudarskih mojstrov na naši gori rudišču železa nad našo vasjo Jesenice ležeči svet, dali, zapisali, potrdili in potrujemo to tudi sedaj z vso umestnostjo to listino.

2 Vsem sedanjim rudarskim mojstrom, in tudi vsem, ki bodo tukaj, na našem zgoraj opisanem rudišču v bodoče lastne kovačice ali talilna peč (plaffen) imeli ali pridobili in ki trajno tam bivajo, vse pravice, postav in navade in vse to, kar v naslednjem pisano stoji.

(se nadaljuje)

Tone Konobelj

Pregled sestankov SDS

V zvezi z vročo krvjo, ki jo je v Sektorju tehnične kontrole povzročila objava zapisnika SDS mehanska preizkuševalnica v Pregledu sestankov SDS v 43. številki Železarja (glej članka O zapisniku SDS mehanska preizkuševalnica in Primerjavam o rob v 44. številki Železarja) bom poskušal — tako kot to tudi pričakuje vodstvo oddelka kemijskih preiskav — podati svoje pojasnilo.

Stvar je preprosta: ne gre za »poskus popolne diskreditacije najvišjega strokovnega kadra,« pač pa za poskus, da se nek problem premakne z mrtve točke. Delavci mehanske preizkuševalnice so namreč že leta nezadovoljni z »nagrajevanjem« svojega dela. Pred leti že so se predstavniki njihove SDS obrnili name, ker so bile vse njihove prošnje in zahteve bob ob steno, češ, da naj o tem napišem članek v Železarju. Žal sem na osnovi razgovorov na oddelku za študij dela in časa, pa tudi z njihovim vodstvom, prišel do zaključka, da tega problema ne bi bilo smotno razčiščevati preko Železarja. Očitno pa so bile druge poti (od nižjega do višjega vodstva, preko samoupravnih organov, sindikata) ves ta čas blokirane, njihovo nezadovoljstvo se je »valilo v inkubatorju«, dokler se končno sami niso potrudili, da so navedli vrsto dovolj tehničnih podatkov, ki opravičujejo njihova pričakovanja po boljšem vrednotenju njihovega dela. Pred temi podatki si seveda lahko še vedno zatiskamo oči (tudi s takimi argumenti, da že sama izobrazba, brez pravih rezultatov, zagotavlja visoko rento in delovno mesto), čeprav bi moral vsakdo, še zlasti pa vodstvo, vedeti, da mora vsako podjetje, ki hoče biti uspešno, med drugim stremeti tudi k cilju, ki se mu preprosto reče: **zadovoljstvo delavcev**. Kako doseči zadovoljstvo med delavci mehanske preizkuševalnice, pa seveda ni stvar užaljenosti, temveč stvar modrosti. Prvi korak k temu je najbrž v tem, da se njihove argumentacije glede primerjav, ki so po ocenah nekaterih nerelevantne, lotimo, če nam ni vseč, z dovolj prepričljivimi nasprotnimi argumenti.

Vodstva, ki hočejo uspešno voditi svoja podjetja, bodo morala končno spoznati, da pot do uspešnosti ni zgolj v vsemogočnih poblahitih poslovnim delavcem, v discipliniranju delavcev z zastraževanjem s podatki o številnih presežnih delavcih, njihovih odpušilih in sankcijah, temveč tudi in predvsem v demokratičnih odnosih, prepričevanju, kulturi podjetja. Dokler ne bo tako, bomo še vedno lahko brali zapisnike (nekateri bomo raje molčali, mislili pa

si bomo isto) kot je tale, od SDS žarilnica 2 (obrat Hladna valjarna Jesenice) z dne 24. oktobra:

»Ad 1) Ponavljamo ugotovitev s prejšnjega sestanka: SDS nima nobenega vpliva na večino stvari in dogodkov v Železarni (razen z delom).

Ad 2 do 4) SDS je bila seznanjena z gradivom in nima pripomb.

Ad 5 in 6) SDS je bila seznanjena z rezultati in septembru in vzroki za tako slab rezultat. Mislimo, da je eden od vzrokov in bistveni problem v obratu to, da ljudi preveča apatija, ki je posledica raznoraznih stvari v preteklosti oziroma tudi sedanjosti. Najboljša ilustracija je izjava: »Tolikokrat so me že nategnili, da mi je čisto vseeno, če me še enkrat.«

In kaj mislijo druge SDS v tem obratu?

SDS obratovodstvo9 ugotavlja, da se sklepi prejšnjih sestankov izvajajo. Na vsa tri gradiva, ki so jih obravnavali v skladu s programom samoupravnih aktivnosti (predlog statuta podjetja, predlog sporazuma o spremembah in organiziranju DO ZJ, predlog preobrazbe Slovenskih železarn po zakonu o podjetjih), nimajo pripomb. V zvezi s septembrsko proizvodnjo ocenjujejo, da so vzroki za neizpolnjen načrt pomanjkanje naročil, nekvoliteten vložek in okvare strojev. Dodajajo, da se je situacija z naročili v oktobru izboljšala. V zvezi z zadnjo, šesto točko, Problematika obrata, navajajo: »Nadaljuje se problem večje bolezenske odsotnosti (adjustaža); okvare strojev in naprav vzdrževalci ne odpravljajo v željenih rokih. Okvare so pogoste zaradi zastarelosti naprav.«

SDS hladna valjarna 1 in adjustaža hladne valjarne glede izvajanja sklepov prejšnje seje navajata, da je »v tej točki ostalo še nekaj neresenih problemov, ki pa so v reševanju«. Glede septembra pravijo, da je obrat načrtovane obveznosti izpolnil le 70 %. »Vzrokov je več: pomanjkanje naročil, zastoj na strojih, itd.« Glede problematike obrata pa: »Težave v proizvodnji se nadaljujejo, vendar so manjše. Menimo, da se mora situacija v kratkem urediti.«

Podobne so tudi ugotovitve SDS hladna valjarna 2 in 3, zato si oglejmo le, kaj pravita glede problematike obrata.

SDS hladna valjarna 2: »Pripombe so bile za siemag jamo, da bi uredili črpalko za čiščenje jame: ne tako kot je sedaj — s korcem in sodom. Ta način je močno zdravju škodljiv.« Dodajajo še: »Le z boljšim vložkom iz Bele, s samim redom in izkoriščanjem delovnega časa bomo zmanjšali svoje reklamacije.«

SDS hladna valjarna 3: »Problematika obrata se nadaljuje, saj ne izkoriščamo maksimalno delovnega časa. S takim slabim delom ne bomo prišli daleč. Le z vestnostjo in pridnim delom lahko pove-

čamo storilnost v obratu. Tudi ekološko zavest je treba izboljšati, saj inspekcije ugotavljajo, da premalo pozornosti polagamo na čiščenje okolice strojev.«

Tudi pri ostalih SDS si kaže ogledati zgolj problematiko, ki jo nakazujejo bodisi v zvezi s proizvodnjo in septembru bodisi kot splošno problematiko obrata, čeprav so si ocene dokaj podobne.

SDS skladišče TVT: »5) Nadaljuje se trend padanja proizvodnje. Krivda je objektivna in subjektivna, kar pa bo treba čimprej spraviti v normalne okvire. To naj bi bilo delno že v oktobru. 6) Problematika obrata je nakazana že v točki 5, vendar je potrebno še enkrat opozoriti na možne neželube posledice od nekvolitetnem in neodgovornem delu na vseh področjih.«

SDS žarilnica 1: »5. SDS je mnenja, če bo zadosti naročil in vložka ter na strojih in napravah ne bo večjih okvar, da do tako slabih rezultatov, kot so bili v septembru, ne bo več prišlo. 6. Navzoči so bili seznanjeni s problematiko obrata, na kar ni bilo večjih pripomb.«

SDS žarilnica 3 in 4: »5) Na proizvodnjo v septembru ni bilo pripomb. 6) Tudi na problematiko obrata ni bilo pripomb.«

SDS karisti: »5) Delovna skupina je zaskrbljena v teh časih za obstoj obrata. Veliko pa pripomore k temu pomanjkanje naročil ter malomaren odnos do dela nekaterih zaposlenih. 6) Treba bo skrbeti za boljše čistost obrata ter vseh delovnih mest.«

V obratu Livarna, kjer stanje prav tako ni najbolj rožnato, so na skupnem zboru, ki se ga je udeležilo 42 delavcev, 24. oktobra obravnavali vse tri že omenjene zadeve iz programa samoupravnih aktivnosti. Obratne problematike in vprašanja izpolnjevanja načrtovanih obveznosti, kot je razvidno iz zapisnika, niso načenjali.

V obratu Želblarna pa so na sestankih, ki so bili sklicani 10. novembra, posamezne SDS (SDS »Zemva«, »Arhar« in »Mikula«) obravnavale že predlog kandidatov za samoupravne organe Železarne (za delavski svet, disciplinsko komisijo, odbor za gospodarjenje in finance ter odbor za prošnje in pritožbe). Na sestanku SDS »Zemva« so se pod točko razno dotaknili tudi delovne problematike. Takole so zapisali: »Pod to točko je vodja obrata, tovariš Mesarič, obširno govoril o reklamaciji žičnikov navojnikov iz ZR Nemčije ter o vseh ostalih problemih okoli neresnosti pri izpolnjevanju planskih obveznosti do kupcev. Nujno je treba poostriiti samokontrolo ter delati tako, kot se mora. Z ozirom na naročila je treba organizirati delo na proste sobote.«

Center za samoupravljanje in informiranje Božidar Lakota

Ustanovitev mešanega podjetja INJES d. o. o.

(Nadaljevanje s 1. strani)

V podjetju sta redno zaposlena poslovni sekretar in direktor s po 30 % delovnega časa.

Organi upravljanja podjetja so skupščina, upravni odbor, direktor in delavski svet.

Skupščino sestavljajo ustanovitelji, ki imajo tako število glasov, kot je njihov delež v kapitalu podjetja. Član skupščine je tudi predstavnik zaposlenih delavcev, ki ima en glas. Skupščina odloča o najpomembnejših vprašanih delovanju podjetja, vključno s sprejemanjem in spreminjanjem statuta, postavljanjem poslovne politike, sprejemanjem letnega obračuna in razdeljevanjem dobička, odločanjem o povečanju in zmanjševanju kapitala ter spreminjanju oblike oziroma prenehanju podjetja.

Upravni odbor skrbi za izvajanje sprejete poslovne politike, postavlja in razrešuje direktorja podjetja, predlaga delitev dobička, odobrava sprejem novih inkubiranih podjetij in oddaja prazen prostor. Sestavljajo ga trije predstavniki ustanoviteljev, en zunanji član, predstavnik zaposlenih delavcev in direktor podjetja.

Direktor vodi poslovanje podjetja in ga zastopa navzven brez omejitev. Njegov mandat traja štiri leta, vendar ga upravni odbor lahko razreši brez posebne obrazložitve. Če meni, da dela ne opravlja v skladu z interesi podjetja.

Funkcija delavskega sveta bodo opravljali vsi delavci, saj podjetje vsaj nekaj časa ne bo zaposlovalo več kot 50 delavcev.

Dobiček se bo delil v skladu z zakonom. Del, o katerem bo odločalo podjetje, bo lahko ponovno investiran v podjetje, izplačan zaposlenim delavcem in drugim, ki bodo imeli zasluge za nadpovprečno uspešnost dela podjetja ter v obliki dividend izplačan ustanoviteljem.

Kljub temu, da pričakujemo prave učinke delovanja podjetja šele z rezultati delovanja podjetij, ki jih bo pomagalo ustanoviti, je po ekonomskem izračunu tudi poslovanje INJES donosno. Rezultat poslovanja naj bi se iz leta v leto izboljševal in že v letu 1993 naj bi letni ustvarjeni dobiček presegel celotna vložena sredstva.

Podjetje INJES je vključeno v mrežo podjetniških inkubatorjev, katere organizator je mešano podjetje ININ.

Podjetje je ustanovila PDP Yugea in pomaga pri organizaciji podjetniških inkubatorjev. Eden izmed solastnikov podjetja ININ je tudi dr. Robert Meder, predsednik ameriške zveze podjetniških inkubatorjev. Z njegovo pomočjo bo podjetje ININ vzdrževalo za vse člane mreže poslovne stike z inkubatorji po svetu. Na ta način bo zagotovljeno uspešno delo podjetniških inkubatorjev, saj ob vsej raznolikosti dela, ki ga inkubator opravlja, ni moč na enem mestu zagotoviti vsega potrebnega v zahtevani kakovosti.

Podjetje INJES je prvi podjetniški inkubator v Jugoslaviji, ki ga je ustanovilo veliko podjetje, in tako tudi prvo v mreži podjetniških inkubatorjev podjetja ININ. V teku je ustanavljanje podjetniškega inkubatorja v Papirnici Vevče. Vodstvo Yugee pričakuje, da bo do konca leta 1993 sodelovalo pri ustanovitvi 17 podjetniških inkubatorjev, katerim bodo sponzorji večja podjetja. Podjetje pričena z delom v Kovačevi hiši, Cesta železarjev 7, kjer bo gostilo do julija prihodnjega leta. Pridobivanje novih prostorov bo potekalo v odvisnosti od zahtev inkubiranih podjetij.

J. Pikon

Proizvodnja v oktobru

(Nadaljevanje s 1. strani)

pri skupni proizvodnji 88,0 %, pri končni za prodajo 86,5 % in pri odpremi 80,9 %.

Vložka je bilo dovolj na razpolago. Naročil pa še tudi ni primanjkovalo.

HLADNA VALJARNA BELA

Z dobrim delom je bil tudi precej VIŠJI operativni program dosežen tako pri skupni proizvodnji (100,3 %), kakor pri končni za prodajo (100,5 %). Še bolj pa je bila odprema, in sicer 107,7 % operativnega programa.

Asortiment proizvodnje ni bil v celoti izpolnjen.

Izveden je bil remont lužilnice. Ta ne dosega načrtovanih rezultatov in imajo zaradi tega težave z vložkom, predvsem v HVJ.

HLADNA VALJARNA JESENICE

V tem obratu so že skoraj pozabili, kdaj so zadnjič (marca) izpolnili načrtovane obveznosti. Tudi oktober ni izjema, saj so NIŽJI operativni program izpolnili pri skupni proizvodnji 89,3 %, pri končni za prodajo 90,0 % in pri sami odpremi 87,3 %.

Vzroki izpada proizvodnje so predvsem v previsokih zastojih na siemagu in demagu in pa zaradi kroničnega pomanjkanja luženega vložka kot posledica slabega dela lužilnice v Hladni valjarni Bela.

PREDELAVA VALJANIH TRAKOV

Zaradi pomanjkanja naročil (izvoz) je bil operativni program precej NIŽJI od gospodarskega načrta, kljub okvaram in zastojem na strojih Rossi 1 in Alpina pa je bil z dobrim delom presežen, in sicer pri skupni proizvodnji za 9,9 %, pri končni za prodajo za 9,8 % ter pri sami odpremi za 1,7 %.

Gospodarski načrt ni bil dosežen.

TOZD OKROGLI PROGRAM

Če največja obrata ne dosega načrtovanih rezultatov, potem je popolnoma jasno, da ni niti teoretičnih možnosti, da bi bili rezultati na nivoju TOZD dobri. Skoraj smo že pozabili, kdaj smo se lahko z rezultati proizvodnje pohvalili.

Edina svetla točka je Jeklovlek, ki praktično skoraj vsak mesec doseže načrtovano proizvodnjo.

Proizvodni rezultati so naslednji:

A: Gospodarski načrt:
— skupna proizvodnja 94,1 %
— končna za prodajo 87,4 %
— prodaja (odprema) 79,7 %
B: Operativni program:
— skupna proizvodnja 93,1 %
— končna za prodajo 89,0 %
— prodaja (odprema) 81,1 %
Operativni program je bil pri skupni proizvodnji nekaj VIŠJI, pri končni za prodajo pa nekoliko NIŽJI od gospodarskega načrta, izključno zaradi izpada v Elektrodi Zagreb.

VALJARNA ŽICE in PROFILOV

Tudi s proizvodnjo v drugem mesecu po remontu nikakor ne moremo biti zadovoljni. Vzroki izpada proizvodnje so popolnoma enaki kot predhodne mesece: nižja produktivnost zaradi pogostih menjav programov valjanja (manjše količine naročil iste dimenzije) in preveliki vzdrževalni zastoji.

Določene težave pri pripravi programov še vedno povzročajo slabša kvaliteta površine gredic, ki praktično zahteva 100 % brušenje in povzroča nemale težave predvsem takojmenovani 3. hali Valjarne bluming, ki je tudi na ta račun dosegla rekordno proizvodnjo.

Operativni program je bil pri skupni proizvodnji dosežen 95,3 %, pri končni za prodajo 75,9 % in pri sami odpremi le 45 %.

ŽIČARNA

V primerjavi s prejšnjimi meseci se situacija tudi v oktobru ni nič izboljšala, saj so naročila še vedno razdrobljena; v nekaterih asortimentih jih celo primanjkuje. Težave so tudi zaradi pomanjkanja visokokvalificiranih delavcev, kar se nujno odraža v nižji produktivnosti.

Operativni program končne proizvodnje za prodajo je bil nižji predvsem zaradi preusmeritve vlečene žice v Želbarno, sicer pa pri skupni proizvodnji dosežen 87,4 %, pri končni za prodajo 86,3 % in pri sami prodaji 84,6 %.

JEKLOVLEK

Težave s doseganjem proizvodnje se pojavljajo tudi v tem obratu, kajti zastoji in okvare so v porastu, pa tudi težave z naročili za BK-linijo so čedalje bolj prisotne.

Z dobrim delom pa jim je tudi ta mesec uspelo doseči načrtovane količine, saj je bil operativni program (enak gospodarskemu načrtu) pri skupni proizvodnji dosežen 100,2 %, pri končni za prodajo 100,6 % ter pri odpremi 106,9 %.

ELEKTRODE

Izpad proizvodnje gre izključno na račun oplaščenih elektrod. Motivacija za delo pada, saj so se zaloge v oktobru — kljub izpadu proizvodnje — povečale za okoli 200 ton. Težave so namreč pri izvozu, kjer čakajo na odprtje akreditivov.

Samo proizvodnjo, poleg skladiščnih prostorov, ovirajo tudi zastoji, predvsem na oplaščevalnih linijah.

V obratu se sprašujejo, kdaj bodo dobili iz Železarne Ravne nerjavno žico

25 CrNi 20, ki so jo naročili že februarja (!); zanjo imajo naročilo in se boji, da bodo izgubili kupeca. Sedaj ne vedo, ali jo na Ravnah nečesto ali pa ne znajo izdelati, čeprav so naročilo z rokom potrdili.

Gospodarski načrt skupne proizvodnje je bil izpolnjen 84,9 %, končne za prodajo 83,4 % in odpreme le 61,2 %.

ŽEBLJARNA

Tako kot že vse mesece drugega polletja je bilo tudi za oktober predvideno

normalno proizvajanje in zaradi tega tudi precej VIŠJI operativni program. Tudi oktobra tega višjega operativnega programa niso dosegli, saj je bila skupna proizvodnja dosežena 93,6 %, končna za prodajo 93,3 % in sama prodaja 85,5 %.

Vzroki izpada proizvodnje so podobni prejšnjemu mesecu, predvsem zaradi pomanjkanja tistega vložka, ki ga dobavljajo kooperanti.

MILOŠ PIŠČANEC

IZVRŠITEV DRUŽBENEGA PLANA IN PROGRAMA SKUPNE PROIZVODNJE, KONČNE ZA PRODAJO TER ODPREMA ZA OKTOBER

TOZD	SKUPNA PROIZVODNJA					KONČNA PROIZVODNJA					ODPREMA		
	Družb. plan oktober	Program oktober	Izvršitev oktober	% 4/2	% 4/3	Družb. plan oktober	Program oktober	Izvršitev oktober	% 9/7	% 9/8	Za prodajo oktober	% 12/7	% 12/8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
TOZD TALILNICE	36.627	28.550	31.683,2	86,5	111,0	84	0	0,6	0,7	—	0,6	0,7	—
Jeklarna I	17.500	10.500	10.974,1	62,7	104,5	—	—	—	—	—	—	—	—
— ASEA	7.600	7.490	8.484,2	111,6	113,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— LM	9.650	2.790	2.313,2	24,0	82,9	—	—	—	—	—	—	—	—
— BBC	250	220	176,7	70,7	80,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklarna 2	19.000	18.000	20.672,1	108,8	114,8	—	—	—	—	—	—	—	—
Livarna	127	50	37,1	29,2	74,1	84	0	0,6	0,7	—	0,6	0,7	—
— jeklo	124	47	33,1	26,6	70,2	84	0	0,5	0,6	—	0,5	0,6	—
— kovino	3	3	4,1	135,0	135,0	0	0	0,1	—	—	0,1	—	—
TOZD PLOŠČATI PROGRAM	42.050	41.410	43.302,6	103,0	104,6	22.950	22.720	20.132,0	87,7	88,6	20.143,4	87,8	88,7
Bluming-štel	24.170	23.500	26.144,9	108,2	111,3	5.270	5.270	3.450,5	65,5	65,5	3.379,2	64,1	64,1
— bluming	7.470	6.350	8.085,1	108,2	127,3	120	120	16,9	14,0	14,0	(62,8)	(52,4)	(52,4)
— štel	14.800	15.250	17.102,4	115,6	112,1	3.250	3.250	2.477,6	76,2	76,2	2.271,5	69,9	69,9
— štel stor.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— termična obdelava	1.900	1.900	957,4	50,4	50,4	1.900	1.900	956,1	50,3	50,3	1.170,5	61,6	61,6
Valjarna debele pločevine	6.100	6.100	5.369,7	88,0	88,0	5.800	5.800	5.018,6	86,5	86,5	4.689,7	80,9	80,9
— valjarna debele pločevine	6.100	6.100	5.369,7	88,0	88,0	—	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna debele pločevine st.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hladna valjarna Bela	7.880	8.280	8.305,7	105,4	100,3	7.800	8.200	8.240,0	105,6	100,5	8.831,0	113,2	107,7
— hladna valjarna Bela	7.880	8.280	8.305,7	105,4	100,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— hladna valjarna Bela st.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dodelava	—	—	—	—	—	300	0	0,0	0,0	—	0,0	0,0	—
Hlad. valj. Jesenice	2.050	1.930	1.724,0	84,1	89,3	1.970	1.850	1.665,9	84,6	90,0	1.615,9	82,0	87,3
— hlad. valj. Jesenice	2.050	1.930	1.682,3	82,1	87,2	—	—	—	—	—	—	—	—
— hlad. valj. Jesenice st.	0	0	41,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
P V T	1.850	1.600	1.758,3	95,0	109,9	1.810	1.600	1.756,9	97,1	109,8	1.627,5	89,9	101,7
— Profilarna	1.765	1.515	1.670,5	94,6	110,3	1.725	1.515	1.669,2	96,8	110,2	1.544,9	89,6	102,0
HOP	1.550	1.385	1.552,4	100,2	112,1	1.550	1.385	1.551,1	100,1	112,0	1.448,1	93,4	104,6
HOP storitve	40	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— rondle	130	130	101,3	77,9	77,9	130	130	101,3	77,9	77,9	80,0	61,5	61,5
— diski	45	0	16,8	37,3	—	45	0	16,8	37,3	—	16,8	37,3	—
— diski storitve	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Vratni podboji	85	85	87,8	103,3	103,3	85	85	87,8	103,3	103,3	82,6	97,1	97,1
TOZD OKROGLI PROGRAM	15.530	15.700	14.612,2	94,1	93,1	8.670	8.520	7.579,0	87,4	89,0	6.906,4	79,7	81,1
Valjarna žice	7.300	7.300	6.957,4	95,3	95,3	1.200	1.200	910,5	75,9	75,9	540,4	45,0	45,0
— valjarna žice	7.300	7.300	6.957,4	95,3	95,3	—	—	—	—	—	—	—	—
— valjarna žice st.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žičarna	3.430	3.430	2.998,4	87,4	87,4	2.670	2.570	2.217,0	83,0	86,3	2.174,4	81,4	84,6
— žičarna	3.430	3.430	2.998,4	87,4	87,4	—	—	—	—	—	—	—	—
— žičarna st.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jeklovlek	2.450	2.450	2.455,5	100,2	100,2	2.440	2.440	2.455,5	100,6	100,6	2.608,0	106,9	106,9
— jeklovlek	2.450	2.450	2.455,5	100,2	100,2	—	—	—	—	—	—	—	—
— jeklovlek st.	0	0	0,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrode	1.820	1.820	1.546,0	84,9	84,9	1.610	1.610	1.342,8	83,4	83,4	985,1	61,2	61,2
— elektrode in varilna žica	1.430	1.430	1.201,8	84,0	84,0	1.420	1.420	1.201,8	84,6	84,6	901,1	63,5	63,5
— varilna žica st.	0	0	1,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— varilni prašek	140	140	140,9	100,6	100,6	140	140	140,9	100,6	100,6	83,8	59,9	59,9
— suha el. masa	50	50	0,0	0,0	0,0	50	50	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
— ognjevzdržni material	200	200	202,2	101,1	101,1	0	0	0,2	—	—	0,2	—	—
Elektrode Zagreb	—	—	—	—	—	220	0	0,0	0,0	—	0,0	0,0	—
Želbarna	530	700	655,0	123,6	93,6	530	700	653,1	123,2	93,3	598,6	112,9	85,5
SKUPAJ:	94.207	85.660	89.598,1	95,1	104,6	31.704	31.240	27.711,6	87,4	88,7	27.050,4	85,3	86,6
Storitve	—	—	—	—	—	40	0	42,8	107,1	—	42,8	107,1	—
ŽELEZARNA	—	—	—	—	—	31.744	31.240	27.754,4	87,4	88,8	27.093,2	85,3	86,7

Občinski svet ZSS Jesenice o pripravah na 12. kongres ZSS

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Jesenice je na seji v petek, 11. novembra, osrednjo razpravo namenil pripravi na 12. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Te zajemajo občne zbornice osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij ZSS z obravnavo kongresnih gradiv, opredeljevanje organiziranosti sindikata v podjetjih in občini in evidentiranje možnih kandidatov za člane in nosilce funkcij na vseh ravneh sindikalne organiziranosti.

Najprej so na seji sveta spregovorili o predlogu sprememb in dopolnitve statuta Zveze sindikatov Slovenije, ki izhajajo iz ustavnih dopolnil in novejših zakonodaj in ki so v prehodnem obdobju, to je do sprejema novega statuta na kongresu, potrebne za normalen potek priprav aktivnosti za kongres. Spremembe in dopolnitve uveljavljajo: eno organizacijo v podjetju in drugih asociacijah - sindikat podjetja, zavoda, delovne skupnosti...; sindikate dejavnosti kot samostojne sindikate in sestavni del ZS Slovenije; prostovoljno včlanjevanje delavcev v sindikat; samostojno določanje notranje organiziranosti v sindikatu podjetja; občinsko organizacijo sindikatov kot skupno organizacijo članov sindikatov dejavnosti in sindikatov podjetij v občini; neobvezno oziroma prostovoljno odločanje o medobčinskem povezovanju in nekaj sprememb in dopolnitev, ki se nanašajo na evidentiranje možnih kandidatov za organe, izvolitev organov in trajanje mandatov. Predlog sprememb in dopolnitev statuta ZS Slovenije so na seji sveta sprejeli soglasno.

Bolj živahna in kritična je bila razprava o programu neodvisnih sindikatov in o težah za novi statut Zveze sindikatov Slovenije, čeprav bodo razpravo sklenili šele po končanih občnih zbiorih osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij konec decembra. Največ dilem je bilo o tem, ali naj bo neodvisen sindikat samo stanovska organizacija s pogajalsko in socialno funkcijo ali naj bo tudi politična organizacija. Še zlasti je bilo to povezano s povsem novim položajem delavcev v družbenih dejavnostih, ki bo nastal na osnovi ustavnih dopolnil v prihodnjem letu, ko se bodo prenesle pristojnosti iz samoupravnih interesnih skupnosti na skupščine, izvršne svete in upravne organe družbenopolitičnih skupnosti. Zato bi tudi sindikat v skupščinah moral imeti svoje prodorne delegate.

Člani sveta so imeli tudi pripombe na preveliko gostobesednost in fraze iz preteklih programov, vendar so menili, da je predlog programa dober izgovor za razpravo oziroma dopolnilne predloge in pobude. Kljub številnim pripombam niso sprejeli zaključkov, ker bodo o celotnem gradivu razpravljali po zaključeni občnih zbiorih osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki morajo biti zaključene do konca decembra. Takrat bodo zbrali tudi pripombe, predloge in

dopolnila, ki jih bodo sprejeli na občnih zbiorih.

Na seji občinskega sveta zveze sindikatov so se dogovorili za začetek postopka evidentiranja in kandidacijskih postopkov za člane in nosilce funkcij organov sindikatov podjetij, občinskih organizacij sindikatov, sindikatov dejavnosti Slovenije in Zveze sindikatov Slovenije, upoštevaje predlog tovrstnih usmeritev, ki jih je ponudil odbor za organizacijska in kadrovska vprašanja pri republiškem svetu ZSS. Čeprav je tudi v predloženih usmeritvah precej stare navlake in odvečnih fraz, so menili, da so glede na kratke časovne možnosti sprejemljiva osnova za izpeljavo aktivnosti.

Precej pozornosti so namenili tudi pripravi občnih zbiorov osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki morajo biti zaključene do konca leta. Poleg ocenjevanja aktivnosti v preteklem mandatu obdobju in finančnega poročila bodo na občnih zbiorih spregovorili tudi o gradivih za 12. kongres Zveze sindikatov Slovenije, sklepali o organiziranosti sindikata v podjetju in v občini in izvolili vodstvo sindikata podjetja, delegate za skupščino občinske organizacije ZSS in skupščino sindikata dejavnosti, evidentirali bodo tudi možne kandidate za nosilce funkcij v organih zveze sindikatov na vseh nivojih in sprejemali finančni načrt in program dela. Obsežne in odgovorne naloge, ki jih bo potrebno opraviti v relativno kratkem času. Da bi bile priprave čimbolj temeljite, so se včeraj, 15. novembra, na posvetu zbrali predsedniki osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij, občinski svet ZSS Jesenice pa je v svoji redni mesečni informaciji tudi pisno predlagal navodila in predloge za izvedbo občnih zbiorov.

Čeprav razprave o prenovi sindikata in njegovih programskih izhodiščih tečejo že dalj časa, z začetimi sedanjimi aktivnostmi sindikat prehaja v zaključno fazo opredeljevanja programskih izhodišč in svoje prenovne. Prvi korak k temu morajo narediti decembrski občni zbori sindikalnih organizacij.

Med razgovorom v Skupščini občine Jesenice. Z leve proti desni: Zlatko Karavdič, predsednik Skupščine SR BiH, Jakob Medja, predsednik Skupščine občine Jesenice, Miran Potrč, predsednik Skupščine SR Slovenije (foto: Mira Kolenik)

Delegacija Skupščine BiH na Jesenicah

Med dvodnevnim obiskom delegacije Skupščine BiH v Sloveniji sta se delegaciji iz obeh republik, ki sta ju vodila predsednika skupščin Zlatko Karavdič in Miran Potrč, v petek, 10. novembra, mudili tudi na Jesenicah. Tu so najprej imeli pogovore s predstavniki občine, potem pa so obiskali karavanški predor in v direkcijski pogovore nadaljevali s predstavniki Karavanške poslovne skupnosti.

Med razgovori v Skupščini občine je Jakob Medja, predsednik SO, goste seznanil z življenjem v občini in njenim gospodarstvom. Naša občina najbrž ni naključno izbrana za obisk teh gostov, saj je kar četrtina njenih prebivalcev iz drugih republik, največ prav iz BiH. O tem, kako ti ljudje živijo in delajo na Jesenicah, jih je seznanil Zoran Krejič. Goste je zanimalo tudi, kakšna bo podoba občine v prihodnje, glede na to, da se nekatere njene funkcije prenašajo na republiško raven, in kako bo občina delovala potem, ko bodo s 1. januarjem ukinjene interesne skupnosti. Zanimalo jih je tudi, kako na Jesenicah rešujejo ekološko problematiko, zlasti zato, kot so dejali, ker imajo tudi oni, denimo v Zenici, veliko težav z onesnaževanjem okolja.

Jakob Medja in Tomaž Keršmanc sta med drugim omenila tudi kandidaturu treh dežel za organizacijo zimskih olimpijskih iger. To je ideja, ki sloni na dosedanjem sodelovanju v okviru skupnosti Alpe-Jadran. Poudarila sta, da celotna infrastruktura, skupaj z športnimi objekti, že obstaja, kar tudi govori v prid kandidaturi.

Naj za konec povzamemo še del izjave Zlatka Karavdiča, predsednika Skupščine BiH, ki je dejal, da so bili vsi pogovori tega dvodnevnega obiska, zlasti pa ti, ki so potekali v Skupščini SRS, zelo konstruktivni. »Veliko različnosti obstaja med obema republikama,« je dejal, »ni pa nobenega vprašanja, o katerem se ne bi mogli pogovarjati. To pa je najbolj pomembno.«

Med razgovorom (foto: Mira Kolenik)

Za nov inkubator — ob 40. obletnici porodniškega oddelka na Jesenicah

Ko kdo omeni 1. november, običajno pomislimo na dan mrtvih, na smrt. Pa vendar se tudi 1. novembra rojevajo otroci, pa tudi kakšen drug pomemben dogodek se pripeti.

1. novembra leta 1949 je začel na Jesenicah, v takrat eni najmodernejših jugoslovanskih bolnišnic, z delom ginekološko-porodniški oddelček. Tih, kot je za zdravstvene delavce, pa tudi skoraj pravilo v jesenjski občini, so delovno proslavili 40-letnico tega oddelka.

In morda niti pomislili niso, da bodo ob tem, ko so premlevali, kako izpeljati obnovo prepotrebne opreme, ki je že dodobra iztrošena, predvsem pa inkubatorja, dobra dva tedna zatem skorajda na pragu uspeha. Od dveh jim je ostal le en inkubator.

Ivan Kramberger, malce nenavaden Slovenec, v spominu mnogih ljudi pa neizmeren dobrotnik, človek širokega srca in pameti, avtor številnih izumov in inovacij, je sklenil priskočiti na pomoč tudi jesenjski bolnici. Njegovih je bilo prvih 84 milijonov dinarjev (izkupček od prodanih knjig) in kljub dejstvu, da je akcija stekla v omejenem obsegu, je s pomočjo Radia Triglav na Jesenicah in Dušana Dragojeviča, za to zadnjo nedeljo zbrani denar presegel 300 milijonov dinarjev.

Nov inkubator za jesenjsko bolnico stane 40.000 nemških mark. In zdravniki na tem oddelku niti pomislili ne upajo, kaj bi se zgodilo, če bi se tisti, preostali inkubator, krepko postaran, odpovedal.

Četudi bi zaradi tega omagalo samo eno srce novorojenčka, je to neprecenljiva škoda, za starše in za družbo. Sedaj pa inkubator potrebuje približno 10 % novorojenčkov na Jesenicah!

V vseh letih dela jesenjskega porodniškega oddelka je tu privekalo na svet 31.000 otrok, letno od 800 do 1.000. Pri tem velja omeniti, da je (po podatkih raziskovalne naloge, ki poteka na Slo-

venskem, zajema pa tudi porodniške oddelke v Ljubljani, Kranju in na Jesenicah) na Jesenicah umrljivost novorojenčkov najnižja. Podatek, na katerega moramo biti ponosni, saj kaže tudi na veliko prizadevanost zdravnikov pod vodstvom dr. Vladikovića. Omeniti pa je treba tudi dr. Bokovo, dr. Tratnjeka, dr. Komanovo in dr. Sredanovića ter ostale delavce in delavce na tem oddelku in v bolnici, ki skrbijo za zdravje in dobro počutje otrok in mamic.

Nov inkubator jesenjski porodniški oddelček nujno potrebuje. Bolnica, ta ostarela dama na koncu Jesenic, pa potrebuje še veliko več. Iztrošenost opreme (ta po svetovnih merilih zastari v petih letih), je več kot 90-odstotna. Rentgen dela skorajda dve desetletji, pa tudi z drugimi aparaturami ni dosti boljše.

Zato je čudovit odziv občanov zadnjo nedeljo, ko je stekla akcija preko jesenjskega radia, pravo zadovoljstvo.

Ne samo zato, ker so — in verjamejo, da bodo tudi v prihodnje — pomagali pri nakupu inkubatorja in morda še kakšnega prepotrebne aparata. Predvsem zato, ker je prišla do izraza

človeška solidarnost, tista, ki ne zamre tudi v teh, resnično težkih časih.

Besede upokojencev, pa mladih, tistih, ki s težavo včasih povežejo mesec z mesecem, so v veliko spodbudo vsem, tako delavcem bolnice kot delavcem v jesenjski in ostalih gorenjskih občinah — saj je vendar Bolnica Jesenice predvsem gorenjska bolnica — da še z večjo vnemo nadaljujejo svoje odgovorno delo.

Žal to spoznamo takrat, ko smo sami bolni; šele tedaj se zavemo, da lahko veliko več prispevamo, » smo še zdravi.

Priskočimo na pomoč tudi tokrat. Vsakršen prispevek bo dobrodošel in zdravi novorojenčki, tisti, ki bodo jutri, v 21. stoletju, nosili breme našega razvoja, bodo najlepša zahvala.

Premislite, tudi vaša pomoč bo v tem boju za življenje dragocena.

Žiro račun, na katerega lahko nakazate denar, je:

Bolnica Jesenice — za inkubator 51530-603-31205. (Lahko pa prinesete tudi ček)

In hvala vsem, ki tudi v teh težkih časih niste pozabili na ljudi okrog sebe.

R.

Rojstvo

Otroci se rojevajo vsak dan, tudi v jesenjski bolnišnici. In na veliko srečo staršev in zdravnikov je stopnja umrljivosti teh otrok na Jesenicah med najnižjimi.

Pri tem je inkubator tista nepogrešljiva naprava, ki ohranja pri življenju drobna, neboljena bitja, ki sama, zunaj materinega telesa, niso sposobna preživeti. Ali pa tisti, ki so v inkubatorju, ker imajo hudo poporodno rumenico. In takih ni malo.

Morda bo kdo rekel, saj veliko otrok ne potrebuje inkubatorja. Res je in želeli bi si lahko, da bi bilo čim manj takih, ki bi ga potrebovali. Toda, če reši samo enega otroka ali dva, je to neprecenljiva sreča za starše, zdravnike in družbo.

Novo rojstvo običajno pospremimo na pot z veliko dobrih želja, čestitkami, darili.

Pa se pripravimo še na prihod — rojstvo novega inkubatorja v jesenjski bolnici tudi mi. Pospremimo ga na pot tudi z našimi čestitkami in darilom — našo pripravljenostjo pomagati. Kajti človekova veličina se spozna v težkih časih trdih preizkušenj in širokega srca.

Ali kdaj pomislite, ko morate v kakšen obrazec napisati kraj rojstva (in to človek počne velikokrat v življenju), da je bilo vaše rojstno mesto Jesenice?

Za več kot 30.000 državljanov so Jesenice vpisane kot kraj rojstva in četudi se človek svojega rojstva ne spomni, ga pomnijo drugi: starši, sorodniki, zdravniki.

INTEGRAL DO SAP LJUBLJANA

TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice

ODHODI INTEGRALOVH AVTOBUSOV Z JESENIC OD 14. URE DALJE V SMER:

ŽIROVNICA:	14.08 14.10 14.48 15.18 15.45 16.18 16.25 16.27 16.48 17.48 18.15 18.19 18.48 19.18 19.48 20.45 20.48 22.10
RADOVLJICA:	14.08 14.48 15.18 16.18 16.48 17.48 18.19 18.48 19.18 19.48 20.48 22.10
BLED:	14.10 16.25 18.15 22.10
BEGUNJE:	14.10 16.18 18.15 19.18 22.10

»Ne ostanimo občina zamujenih priložnosti«

(Nadaljevanje s 1 strani)

skar, predsednik OK ZSMS, je dejal, da ZSMS ne bo zavračala nobene pobude za sodelovanje s komurkoli, če bo to dobro za jesenjsko občino in bo v skladu s statutom njihove organizacije. Smo provinca, kjer vsi vse poznamo in smo v vseh pogledih izredno heterogena družba. Zato je pomembno sodelovanje političnih subjektov na stičnih točkah. Srečko Mlinarič se je zavzel za geslo Živeti od lastnega dela in znanja. Vso temačnost današnjega stanja v jesenjski občini je prikazal s primerjalnimi podatki o inovativnosti, odlivu strokovnega kadra, položaju jesenjske občine in o nezaposlenosti. Poudaril je, da že dolgo vemo, kaj je potrebno storiti in da nam dve veliki investiciji daje ta možnost za prestrukturiranje. Manjka nam odločnosti, znanja in organiziranosti. Podprl je tudi pobudo za oblikovanje strokovne profesionalne institucije, ki bi povezovala vse znanje in strokovne skupine v naši občini ter iskala rešitve v novih programih.

Rina Klinar je že v uvodu svoje razprave dejala, da, ko ocenjujemo pretekle prizadevanja članov ZK, ugotovimo, da smo premalo delali javno, preveč forumsko, premalo smo s svojimi mislimi, idejami, projekti poskusili spodbuditi članstvo. Nihče Jeseničanom ne bo ničesar podaril zato, ker smo bili v preteklosti uspešni, revolucionarni, ker smo pomagali drugim. Pomagali nam bodo toliko, kolikor smo sami pripravljene poprijeti za delo, ustvariti razmere, da bo ta občina spet postala privlačna tudi za vlaganja, kadre, bivanje. Po oceni preteklega in se-

danjega stanja ter možnosti za boljše jutri se je vprašala: »Bomo ostali dolina starcev brez mladih, dolina otekanja življenja, ali pa dolina novih priložnosti?« Ko je opisala glavne naloge, ki stojijo pred občani, je tudi predstavila uresničitev teh nalog in konkretnih nalog za občinsko organizacijo ZK. »Ne ostanimo občina zamujenih priložnosti,« je zaključila Rina Klinar.

Majda Malenšek je predstavila problematiko predšolske in osnovnošolske vzgoje ter izobraževanje odraslih. Zavzela se je za več znanja in delovne zavzetosti, kar nam bo nujno potrebno za vstop v Evropo 1992.

Albin Kobentar je spraševal, ali imajo v vrstah ZK aktiviste za volilni nastop, saj ZK s številom svojih članov ne bo predstavljala veliko.

Aleksander Klinar je predstavil sodelovanje sociološkega krožka na CSUI in občinske organizacije ZK. Zavzel se je za večjo podporo družboslovju na Jesenicah.

V zaključku je članica predsedstva CK ZKS Slovenije Tina Tomlje predstavila glavne usmeritve novega programa ter poudarila, da ta program ni nikakršna avantura, ampak je rezultat dosedanjega dela te organizacije in vse to je bilo že nakazano v gradivu o prenovi.

Na programskovolilni konferenci so izvolili člane Občinskega komiteja ZK in posameznih organov, delegate za 11. kongres ZKS in delegata za 14. izredni kongres ZKJ. Potrdili so tudi predlog kandidatov za člane CK ZKS in CK ZKJ.

Mile Crnović

Po kongresu prva konferenca ZSMS Železarne Jesenice

V petek, 10. novembra, so mladi iz Železarne Jesenice izvedli dopolnilne volitve za člane predsedstva Koordinacijskega sveta ZSMS Železarne Jesenice, obravnavali so poročilo s kongresa ZSMS, začrtali so si prednostne aktivnosti do naslednje konference in podali pobude za aktivnost OK ZSMS in DPZ Jesenice.

V predsedstvo Koordinacijskega sveta ZSMS Železarne Jesenice so izvolili Slavico Filipov iz DSSS, Magdo Papič iz TOZD Ploščati program in Ksenijo Šest iz TOZD Komerciala. Predsedstvo je po dolgem času kompletno, samo če bi še vsi člani predsedstva svoje zadolžitve odgovorno opravljali.

Mladi so se seznanili s potrebnimi spremembami v delovanju ZSMS Železarne Jesenice, katere pogojuje novost prejeti Statut ZSMS. Vsi delavci, ki se počutijo ali pa želijo biti člani ZSMS, bodo morali podpisati pristopno izjavo. Izjave bodo lahko dobili pri predsednikih aktivov ZSMS ali v prostorih KS ZSMS Železarne. Da se ne bi delavci na pamet odločali za včlanitev v ZSMS, bosta na oglasnih deskah v Železarni izobešena Statut in program ZSMS. Do konca novembra pa naj bi v vseh obratih mladi sklicali seje ZSMS, na katerih bi delegati 13. kongresa predstavili programske usmeritve in prednosti nove organiziranosti.

Glede na sklep konference ZSMS Železarne bo predsedstvo moralo do konca leta uskladiti pravila o organiziranosti ZSMS Železarne z novim Statutom ter izdelati program dela za naslednje leto. Komisije pri predsedstvu pa bodo nadaljevale z delom po programu za letošnje leto.

Posebno pozornost bo predsedstvo moralo posvetiti novoustanovljenemu aktivu ZSMS mladih štipendistov Železarne Jesenice. Njihov program je naslednji:

Spremljali bodo način organiziranja in izvajanja praktičnega dela pouka, svoje ugotovitve pa bodo v obliki pobud za boljše organiziranost posredovali štipenditorju ter ga obveščali o

problemih, s katerimi se srečujejo med izobraževanjem.

Mladi štipendisti ugotavljajo, da večina problemov nastaja zaradi neobveščenosti, zato bodo organizirali tematske pogovore s štipenditorjem, predvsem o dolžnostih in pravicah štipendistov.

Pri uresničevanju in izvajanju svojega programa se bodo ekonomsko in programsko povezovali z ZSMS Železarne, ZSMS na CSUI in OK ZSMS Jesenice.

Delegati ZSMS Železarne Jesenice so na konferenci obravnavali tudi predzadnjo stran 39. št. Mladine in sklenili, da tak način pisanja oz. javnega informiranja ni v skladu s programom nove mladinske stranke. Novo organizirana ZSMS bi morala posebno pozornost posvečati obveščanju, pri tem pa ne bi smeli žaliti nikogar. Zato so delegati zadolžili sekretarja OK ZSMS Jesenice, da v imenu mladih iz Železarne Jesenice pošlje na RK ZSMS in uredništvo Mladine protestno pismo.

Obravnavali so zakon o posebnem prispevku solidarnosti (Ur. list SRS št. 33 z dne 11. oktober 1989) in sklenili, da pošljejo na DPO občine Jesenice in Železarne Jesenice, Skupščini občine Jesenice in delavskemu svetu Železarne Jesenice naslednje stališče:

Mladi iz Železarne Jesenice smo pripravljeni pomagati drugim v stiski, vendar neposredno, ne pa preko posrednikov. Zelo čudna je solidarnost, ki je določena z zakonom. Zakonsko odvzemanje sredstev iz osebnih dohodkov je bolj dajatev kakor solidarnost. Zanima nas tudi, kako bodo razporejena sredstva, zbrana na tak način, kdo in kdaj bo odločal o razporeditvi teh

sredstev, v kakšni obliki bodo prizadeti dobili pomoč (posojilo, nepovratna sredstva, material ipd.), koliko časa bo preteklo od zbiranja sredstev do njihovega izročila prizadetim občanom? Kdo si bo prilastil obresti oz. pravico do uporabe denarja, dokler ne bo izročen prizadetim občanom? Koliko je stalno zaposlenih ljudi, ki delajo na račun solidarnosti na vseh nivojih od občine do republike in federacije?

Med delavci prevladuje mnenje, da prizadeti ob naravnih in drugih nesrečah dobijo le drobtinice od zbranih solidarnostnih sredstev. Solidarnost, ki je določena z zakonom, ni solidarnost, solidarnost oz. pomoč, ki se vrača, ni pomoč. Zato mladi iz Železarne Jesenice zahtevamo jasne odgovore.

Obravnavali so še pomankanje prostorov za interesne aktivnosti občanov v jeseniški občini. Posebno pozornost so namenili Delavskemu domu pri Jeleni in sklenili, da pošljejo dopis DPO občine Jesenice ter poslovodnemu odboru Železarne z naslednjim besedilom:

Delavski dom razpada, zato se prostori iz varnostnih razlogov ne morejo uporabljati. Čeprav celotna stavba spada med kulturne in zgodovinske spomenike, Železarna sama ne more financirati celotne obnove. Verjetno so tudi občinske DPO in društva pripravljene reševati to kulturno in zgodovinsko stavbo pred propadom. ZSMS Železarne Jesenice je še posebej zainteresirana za obnovo Delavskega doma, saj bi v njem lahko izvajala del svojih aktivnosti.

Zato OK ZSMS Jesenice in drugim DPO jeseniške občine predlagamo, da organizirajo pogovor glede koriščenja in obnove Delavskega doma ter da rešitev posredujejo Skupščini občine Jesenice v sprejem.

Dragutin Gvozdić

Zakaj ni bilo ozvočenja za pevski zbor?

Kot izvajalec ozvočenja na osrednji spominski svečanosti ob dnevu mrtvih v Spominskem parku na Plavžu sem dolžan odgovoriti na vprašanje Franja Ropreta v prejšnjem Železaru, zakaj ni bilo ozvočenja za mladinski pevski zbor Osnovne šole Tone Čufar, ki ga je vodila Reichmanova.

V prošnji organizatorjev svečanosti je bila izražena potreba po dveh mikrofoni. Kljub temu sta bila na enem prostoru, kjer naj bi sodelovali izvajalec programa, postavljena dva mikrofona in na drugem prostoru en mikrofona. To je vsekakor premalo za pevski zbor. Za sprejemljivo ozvočenje bi bilo potrebnih najmanj 5 — 6 mikrofona, ki bi pokrivali celoten zbor pevcev, saj bi

v nasprotnem primeru izstopali posamezni glasovi, kar bi potem res izničilo ves trud zborovodkinje in mladih pevcev.

Ker prostorska utesnjenost mesta izvajalec onemogoča postavitev večjega števila mikrofona, je zborovodkinja, enako kot v preteklih letih, odklonila ozvočenje, saj se je zavedala teh pomankljivosti.

Strinjam se z mnenjem zborovodkinje, da je svečanost namenjena predvsem tistim, katerih spomin smo počastili in zato v takem intimnem razpoloženju ozvočenje pravzaprav ni tako pomembno.

D.A.

Ideja za branje

(Neobvezni predlogi obiskovalcem knjižnice in drugim bralcem Železarja.)

I. Mogoče ste se ob ciklusu filmov D. Leana spomnili na nekdajne umetniške užitke ob filmih in romanih. Od Leanovih velikih filmov je vsaj meni ostal najbolj v spominu tisti, ki je narejen po E. M. Forsterjevemu romanu Potovanje v Indijo. Imamo ga seveda tudi v slovenskem prevodu. Preseneča motivna podobnost z nekim novejšim romanom — z *Draguljem v kroni* P. Scotta. (Tudi tega ste najbrž spoznali po TV nadaljevanju.) Nikakor vam ne mislim naštetj vseh leposlovnih del o Indiji, vendar mogoče ni odveč spomniti na dva Bromfieldova romana, ki sta imela nekoč precejšen uspeh: *Pršlo je deževje* in *Noč v Bombayju*. Kdor se za Indijo resnično zanima, bo vzel v roke tudi kakega indijskega pisatelja. Tagorjeve pesnitve ljubitelji poezije precej prebirajo, malokdo pa se spomni na njegov roman *Dom in svet*.

II. Kakšnega od neusmerjenih bralcev bi rad opozoril na slovenski prevod Jungovih spominov (C. G. Jung: *Spomini, sanje, misli*). Gre kajpak za značnega švicarskega psihologa, nesojenega Freudovega naslednika. Namesto predstavitev sem izbral kratek odlomek, ki se mi zdi zelo pripraven kot uvod v vsakršno krivoversko branje — krivoversko, če upoštevamo, da je vera v razum vera našega časa.

»Um nam postavlja pretesne meje in nas vabi le k znanemu — in tudi to z omejitvami — k življenju v znanih okvi-

rih; kot da bi poznali resnično trajanje življenja! V resnici pa dan za dnem živimo daleč prek meja naše zavesti; nezavedno živi z nami, ne da bi to vedeli. Čim bolj prevladuje kritični um, tem revnejše postaja življenje...«

Seveda pa je tak poziv na mestu le tedaj, če je naslovljen na nekoga, ki pretirava s kritičnim umovanjem; vsi tisti, ki se do kritičnosti še niso povzpeli, so izzveti.

M.H.

Za resnico o Kosovu

Veliko resnic je na tem svetu, o vseh stvareh. In tudi o Kosovu. Jaz resnico o Kosovu presojam skozi pripovedovanje in pisanje — skozi Delo in Politiko, skozi Borbo in Jedinstvo, skozi Mladino in Pobjedo.

Ena od resnic je tudi, da si razmer, v katerih živijo na Kosovu, tako Črnogorci kot Turki, Srbi, Muslimani, Slovenci in Albanci, ne želim za nikogar.

Z mitingarjenjem in kričanjem o eni resnici (na delovni dan) bomo dokazali le, kako malo nam je do tega, da po pameti in s pametjo, z delom, ne vpijem, poprimemo za izhod iz teh razmer.

Če bi mitingi karkoli reševali, bi bil velik del naše domovine že čez rob najhujšega, na poti v demokratično, tržno in zanimivo deželo.

Zato, hvala za tako sporočanje resnice; sem pa za to, da svojo resnico dokazujemo z delom, znanjem in sposobnostjo.

Janez Svobljak

Pravica do gojenja cvetlic

Jeseniška železarna je stanovalcem svojih samskih domov skrbna, že kar preveč skrbna mati, ki se do svojih polnoletnih in zaposlenih otrok obnaša, kot da so šele komaj zlezli iz plenic.

V hišnem redu piše, da je vsakemu stanovalcu zagotovljena postelja s posteljnimi perilom, omara ali del omare, soproba mize, uporaba kopalnice s toplo vodo, dovoljena je uporaba likalnika in električne blazine, namestitvev slik (vendar samo uokvirjenih!) in — kakšna velikodušnost! — dovoljeno je gojenje sobnih cvetlic!

Zato pa se morajo stanovalci vzdržati »namernega močnega posteljnine in tal v sobah«, gojenja živali, kuhanja, pranja in shranje koles v sobah, metanja odpadkov v WC školjko in skozi okno, prenočevanja drugih oseb v samskem domu, samovoljnega preseljevanja iz sobe v sobo in seveda tudi pijančevanja — da ne naštevam naprej.

Kršenje hišnega reda se kaznuje, odvisno od teže prekrška, z opominom, javnim opominom, odpovedjo regresiranja stanarine ali izključitvijo iz samskega doma.

Se posebej zanimiv pa se zdi 7. odstavek 5. člena hišnega reda, ki ga navajam v celoti: »Obiski v sobah stanovalcev so dovoljeni samo ožjim sorodnikom. Ostali obiski se opravijo v dnevnih prostorih. Obisk je dovoljen med 8. in 20. uro. Obiskovalci se morajo javiti vratarju in pri njem pustiti osebno izkaznico oziroma drug osebni dokument.«

Ne, to ni semenišče ne kloster ne norišnica ne vojašnica ne arest in tudi ne dijaški dom — to je samski dom Železarne Jesenice. V njem živijo odrasli in svobodni ljudje, delavci železarne, ki ne služijo kruh le zase, pač pa z žulji svojih rok in v potu svojega obraza vzdržujejo še vsa družbeno nadgradnja. Bivanje in oskrbo v domu si plačujejo iz svojega žepa — tudi denar, ki ga železarna daje za regresiranje stanarine, je na koncu koncev njihov. Veliko jih ostane v samskem domu tudi po več let, nekateri celo več desetletij in drugega doma sploh nimajo.

Doma? Kakšen dom je to, če vanj ne smeš povabiti prijateljev (kaj šele prijateljic) in jim skuhati kavo — milostno pa ti je dovoljena uporaba grelnice blazine in gojenje sobnih cvetlic? Če pa imaš navado (ali nujno) hoditi pozno domov, te bo obvezno zapisal vratar in miličniki ti lahko vdrejo v sobo in razmečejo omaro kar brez naloga za preiskavo.

Lahko si mislim, kaj si o takšnem hišnem redu mislijo stanovalci, zani ma pa me tudi, kaj si o njem misli občinska in tovarniška organizacija ZSMS (velika večina stanovalcev je namreč mladincev), pa sindikat kot zaščitnik in partija kot avantgarda delavskega razreda (velika večina stanovalcev je fizičnih delavcev v neposredni

proizvodnji). Zelo verjetno pa bi bil za Vladimirja Dedijerja ta hišni red dodatna vzpodbuda pri nameri, da postavi Slovenijo pred Ruselovo sodišče zaradi kršenja človekovih pravic (velika večina stanovalcev je prišla na Jesenice iz drugih republik).

»Svašta,« je rekel Ibro Hadžipuzić, eden od junakov Mazzinijevih Drobčin. Lahko ga razumemo, kajti stanoval je v samskem domu Železarne Jesenice.

Edo Torkar

K »odprtemu pismu« predsedniku skupščine KS Dovje-Mojstrana

Troje društev (Turistično, Planinsko in Športno) ter postaja Gorske reševalne službe v Mojstrani so 18. oktobra 1989 naslovila na predsednika krajevne skupnosti Dovje-Mojstrana strašno »odprto pismo«. V njem »izpostavljajo problem nezadovoljive turistično gostinske, uslužnostne ter komunalne infrastrukture v kraju«.

Preskrómno bi bilo, če bi zapisal, kako je že skrajni čas, da so se »zeleni« v Mojstrani in na Dovjem zbudili. Prepzno je. Med njihovim predlogim spanjem so nam občinski rogovileži z bloki zazidali in uničili staro Mojstrano. Strugo Save so zregulirali s skalnimi bloki, ki so jih s tovarnjaki mesece dolgo privlačili iz Kamne Gorice. Le kam so potem odvažali vso neznansko gmoto mojstranskega portlandcimenta, ko so podrl betonske nosilce rak od stare cementarne pa vse tja do Roša?

Pa naša Proda? Jih mar niso med tem časom začeli zazidavati? Mar niso podrl cel gozdiček borovcev na Prodih, da so si stanovalci iz novih blokov tam mogli pripraviti svoje vrtičke? Nemo propheta in patria, so rekli stari Latinci. Kljub temu bi si upal trditi, da bodo Proda prej ali slej pozidana. Če bo zazidava načrtna in pametna, bo tam zraslo čedno naselje, kakršno je zdaj Veliki breg.

Če bi ne bilo blokov na Cvetovem in Koširjevem polju, bi bila tisoč let stara Mojstrana srečno z zelenim pasom ločena od Velikega brega in od Prodov.

Koliko misli se staremu Mojstrancu poraja ob branju vašega »odprtega pisma«! Mislite, da boste z njim res kaj rešili? Loteva se me skušnjavec, da bi predsedniku KS Dovje-Mojstrana predlagal, naj se obnaša kot Janez Menart v pesmi »Če bil bi...« Naj »odprto pismo« kot gnilo jajce vrže v koš. Navsezadnje: kdo mu pa kaj more? Kar odgovorite:

Imate toliko moči, da boste stopili krajevnim in občinskim mačkom na rep?

Iz svoje izkušnje vem, kako trdožive živali so mački. S kolom po njih ali pa s preklo — še zmeraj baraba mačkasta mijavka, se dere, praska. In se potem zmuzne, da se lahko še naprej goni vsepovprek. »Zeleni« pa bi morali skrbeti še za več stvari.

Ena od teh je najbolj dragocena zapuščina, kar smo jih podedovali po svojih prednikih: naš dragi slovenski jezik.

»Odprto pismo« je žal napisano v kardeljščini. V jeziku, v kakršnem so navajeni mlatiti prazno slamo naši partijski, sindikalni in mladinarski poklicneži.

Vse svoje življenje sem učenke in učenice, ki so sedeli pred mano v šolskih klopetih, lepo in vljudno prosili, vabil in učil, naj se oprimejo zlahtne domače govornice, kakršne so nas od Trubarja sem učili vsi veliki Slovenci.

Ob podpisanih »odprtega pisma« ugotavljam, da me mladi v klopet pred mano niso poslušali. Kot da bi govoril praznim stenam v učilnici. Nekam v zrak. Sprašujem si vest: koliko sem sam kriv, da me niso slišali? Sem bil morda preveč zanikr pri svojih učnih urah? Jih morda nisem znal prav ogreti, navdušiti za jezik, ki so ga pili iz prsi njihovih mater?

Saj sem jih vendar vsa ta dolga leta vzgajal, ne samo učil! V kakšnem izbranim jeziku so mi znali govoriti, kako čudovito so spleтали besede v svojih spisih!

Zdaj pa nenadoma takšno skrpucalo. Dragi »zeleni«, tudi tu se bo treba še česa naučiti ali pa vsaj ponoviti tisto, kar ste pred davnimi leti že znali, pa ste potem v srečnih funkcionarskih vrstah skušali kar najbolj hitro pozabiti.

Še nekaj ste pozabili predložiti predsedniku KS Dovje-Mojstrana. Povsod v civiliziranem svetu se je že zdavnaj uveljavila navada, da se župan ali njegov zastopnik poslovi od umrlega, ki je živel v njegovi občini, v krajevni skupnosti.

Pa pri nas?

Ko gospod župnik (če je pogreb cerkven) konča s svojimi molitvami, položijo žaro (ali krsto) v grob. Tišina. Nobe-nega glasu več na pokopališču.

kravjimi fetami zasranih Prod so ustvarili park, ki mu na zgornjem Gorenjskem nikjer ni para. Prelepo pa je čutiti vašo skrb, da bi bil Gaj vsak dan lepši.

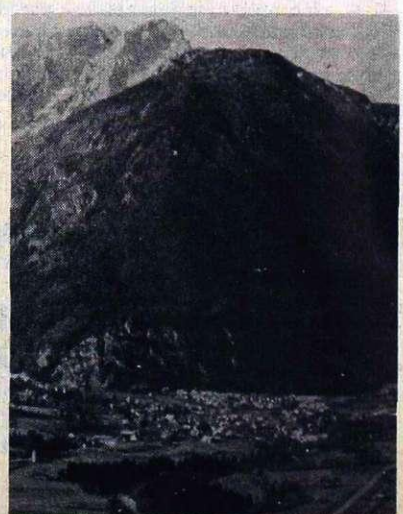
In kakšno Rido smo letos dobili! Mojstransko pešpot in bližnjico na pokopališče in k farni cerkvi. Vsa leta smo se bali, kako si bomo podnevi ali ponoči polomili noge v Ridi. Da bomo v njej vsaj nekajkrat obsedeli na riti. Zdaj pa nenadoma take sanjske stopnice skozi Mitharjev breg, skozi Rido!

Bi lahko postavili Jakobu Aljažu spomenik, če bi krajevna skupnost stala ob strani?

Kar na slepo bi se v našo krajevno skupnost ne zaletaval. Mačkom stopite na rep, jih pohodite in odložite v nezsluženi pokoj! Potem bo pa krajevna skupnost mogla spet zdravo in srečno zaživeti. Da bi se vam to posrečilo, vam iz vsega srca želi

Janez Svobljak

P.S. Sinoči sem ujel novico, da so Mojstrano razglasili za najlepši kraj v republiki Sloveniji. Pa smo res srečni Slovenci.

Mojstrana (foto: Irena Kučina)

Dopisujte

Čufarjevi dnevi 89

Program prireditev

Četrtek, 16. novembra:
ob 10. uri — Francois Villon: Veliki testament, predstava Kieselstein-
skih potepuhov iz Kranja.
ob 16. uri — Okrogla miza na temo: Dvesto let slovenskega gledališča
in ljubiteljski odri (Kosova graščina).
ob 19. uri — Hrup za odrom, predstava Loškega odra (Kulturni dom na
Dovjem).
ob 19. uri — Kralj Malhus, predstava KUD »Zarja« Trnovlje — Celje.

Petek, 17. novembra:
ob 16. uri — Otvoritev likovne razstave v Kosovi graščini.
ob 17. uri — Otvoritev male dvorane v Prireditvenem centru.
ob 19. uri — Gledališka predstava zamejcev s Koroškega Kaplan Mar-
tin Čedermac Oder »Rož«.

Sobota, 18. novembra:
ob 19. uri — Svečana podelitev Čufarjevih priznanj, Ribiške zdrahe,
predstava GTČ Jesenice.

DPD Svoboda
France Mencinger
Javornik-Koroška Bela

vabi na otvoritev razstave slikarskih del slikarja Branka Čušina

Razstava je posvečena 40-letnici obratovanja Valjarne debele pločvine
Železarne Jesenice, ker se ta obrat nahaja na območju naše krajevine
skupnosti. Slikar predstavlja svoja novejša dela, nekaj med njimi zelo za-
nimivih in s posebnim poudarkom. Na panojih bodo predstavljene unikat-
ne voščilnice.

Otvoritev razstave bo v soboto, 18. novembra, ob 18. uri v razstavnem
prostoru Viktorja Gregorčiča na Javorniku; razstava bo odprta od 18. do
vključno 24. novembra.

Pomembnost obletnice in same predstavitev del slikarja Branka Čušina
na bo poudaril moški pevski zbor Vintgar, pod vodstvom Alojza Vengarja
in ob sodelovanju pesnika — svobodaša Francija Tušarja. Celotno otvori-
tev vodi režiser DPD Svobode France Mencinger Javornik-Koroška Bela,
Janez Kežar.

Vabljeni na otvoritev in ogled razstave.

Društvo mejnih ved Jesenice organizira predavanje psihologija sanj

v petek, 17. novembra, ob 18. uri v predavalnici Gasilskega doma Železarne
Jesenice, v bližini Obratne ambulante.

Predavanje bo vodila Marija Matajc, po strokovni literaturi Stanislava
Brasa: Izbrana poglavja iz psihiatrije — psihologija sanj. Delo se navezuje
na svetovno znane avtorje s tega področja S. Freuda, C.G. Junga, A. Adlerja,
Aeppla...

Vstopnina:
za člane društva 50.000 din
za ostale 100.000 din

DMVJ

Ob 45-letnici spet v taborišču

Želja mi je bila, da se 45. obletnice našega odhoda v Mathausen spomnim z
obiskom taborišča.

V septembru pred 45 leti so nas 33
zapornikov (partizanov in aktivistov)
iz begunjskih zaporov določili, da nas
uničijo v tem taborišču. Kako dobro se
še spominjam, ko so nas postrojili na
hodniku v Begunjah, vsakega z njego-
vo culo v roki, v kateri je bil kakšen
košček kruha za na pot. Bili smo v
glavnem znanci z Jesenic, iz železarne
ali partizanov. Kot zadnji je prišel šef
ekonomata KID, Nemec Katerbitz. Bil
sem prepričan, da je tam slučajno in
da je za kuhinjo v Begunjah kaj prodal.
Presenečen sem bil, ko se je posta-
vil k meni na konec vrste.

Dobro zastražene so nas v vojaških
kamionih prepeljali na železniško po-
stajo Bled. Zastonj smo se ozirali po
znancih ob cesti ali na železniški po-
staji. Samo eden je imel to srečo, da je
od daleč videl svojo ženo, da ji je po-
mahal. Na poti v koncentracijsko tabo-
rišče Mathausen se spominjam samo
postaje Judenburg, ker je bil letalski
alarm. Vso postajo so v trenutku spraz-
nili, na sredi postaje je stal samo naš
vagon, kakor kakšna vaba. Angleška
letala so uničevala lokomotive in želez-
niške naprave. Na srečo smo ostali celi
in zdravi. Zaradi tega dohodka pa se je
potovanje zavleklo in smo v taborišče
prišli šele ponoči. Na poti smo malo go-
vorili, saj nas je skrbelo, kam nas po-
ljejo. Že, ko smo bili v taborišču za zi-
dom, si nikakor nismo mogli predsta-
viti, kaj vse bomo morali prenesti.
Notranjost taborišča je bila mirna, ni-
kjer nobenega stražarja. (Vsa straža je
bila na opazovalnicah na obzidju in v
arkih okoli taborišča). Bila je grobna
tišina.

Sedaj je bilo potovanje prijetnejše.
Prispeli smo v zgodnjih dopoldanskih
urah. Na parkirišču pred taboriščem je
že bilo nekaj avtobusov in osebnih vo-
zil. Bili so iz Avstrije, Nemčije, Italije,
Francije, Španije. Obiskovalci pa niso
bili samo starejši, ampak tudi dosti
mladine. V razgovoru z enim od vo-
dstva taborišča je bilo ugotovljeno, da je
prav iz teh držav največ obiskovalcev,
mogoče še kakšen avtobus iz Anglije.
Ko sem pri ogledu muzeja prisluhnil
nemško govorečim obiskovalcem, niso
verjeli, da se je kaj takega nahajalo v
njihovi domovini. Nek tirolsko obleče-
ni možakar mi je ob gledanju slik in
panojev dejal: »Kaj, koliko smo morali
pretrpeti!« Seveda sem ga takoj vpra-
šal, če je bil tudi on tukaj; odvrnil mi
je, da ne. Ko sem mu odgovoril, da sem
jaz bil, se je jadrno zasukal in odšel.
Kaj je misli, ne vem.

Taborišče je zelo lepo restavrirano,
muzej urejen, dosti se ureja na novo, le
»stopnice« smrti so ostale take, kot so
bile; le zibajoči se kamni stopnic so utr-
jeni z betonom. Po teh stopnicah smo
šli s kamnom na rami do sedemkrat na
dan. Za to obletnico sem se podal po
186 stopnicah in jih kar dobro prema-
gal. Tako smo si celo taborišče dobro
ogledali.

Ko tako hodiš po taborišču in svojim
razlagaš razne dogodke, ti od sreče in
zadovoljstva, da si vse to preživel, za-
stane beseda v grlu. Še srečnejši bi bil,
če bi nas bilo za to obletnico več, pa
sem od vseh trintridesetih internira-
nih ostal samo jaz.

Janko Jelovčan

Dežurne trgovine

V soboto, 18. novembra, bo-
sta na Jesenicah od 8. do 18.
ure odprti trgovini:
ROŽCA na Plavžu, Jesenice,
Titova 79, in
DELIKATESA Kašta 1, Je-
senice, Benedičičeva 2.

Dežurna lekarna

V novembru je za občini
Radovljica in Jesenice dežur-
na lekarna v Radovljici.

Razstavn salon Dolik Jesenice

Od 10. do 22. novembra je v
razstavnem salonu DOLIK
DPD Svoboda Tone Čufar Je-
senice na ogled meddruštvena
razstava fotografij na temo
Človek in jeklo, ki jo je pripra-
vil Foto klub Andrej Prešern
Jesenice.

Salon je odprt vsak dan, ra-
zen sobot popoldan in nedelj,
od 9. do 12. ure in od 16. do 19.
ure.

Nova razstava v Galeriji Kosove graščine

V petek, 17. novembra, ob 16.
uri vas vabimo v galerijske pro-
store Kosove graščine na otvori-
tev razstave fotografij Oder 57.
Po razstavi bosta vodila avtorica
razstave Francka Slivnik in re-
žiser Žarko Petan.

Vabljeni!

Vabilo

Društvo invalidov Jesenice va-
bi svoje člane, jubilate (50, 60
in več let) na 4. tradicionalno
srečanje z zabavnim večerom, ki
bo v soboto, 18. novembra, s pri-
četkom ob 16.30 v Kazini na Je-
senicah. Vsak udeleženec pri-
speva po 200.000 din.

Pridite, ne bo vam žal.

Vljudno vabljeni!

IO DI Jesenice

Zahvale

Ob smrti dragega očeta in starega
očeta

FRANCA KRISTANA,
upokojenca Železarne,

se zahvaljujemo vsem prijateljem in
znancem za nesebično pomoč. Posebno
se zahvaljujemo sosedom, ki so mu s
svojo pomočjo lajšali zadnje trenutke
življenja.

Vsi njegovi

Obratovodstvu in sodelavcem Valjar-
ne debele pločvine ter sindikatu se za-
hvaljujem za denarno pomoč v času
moje bolezni.

Ljudmila Intihar

Sindikalnemu odboru in vodstvu Je-
klovleka se iskreno zahvaljujem za po-
vabilo na proslavo ob 40-letnici obrata
Jeklovlek in na srečanje, ki je bilo nad-
vse prijetno. Obenem vsem skupaj že-
liva mnogo sreče in zdravja ter nadalj-
njih delovnih uspehov.

Upokojenki
Marica Potočnik in
Kristina Jarc

Društvu upokojencev Javornik-Ko-
roška Bela in občinski organizaciji
ZZB NOV Jesenice se zahvaljujem za
čestitko ob mojem življenjskem jubile-
ju.

Mirko Lasnik

Društvu upokojencev Javornik-Ko-
roška Bela in OO ZB NOV Jesenice se
najlepše zahvaljujem za čestitki ob
mojem 80. rojstnem dnevu.

Želim jim zdravja ter še mnogo de-
lovni uspehov.

Ivanka Podgornik

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

16. novembra, amer. barv. film
COCKTAIL ob 18. uri. Ob 20. uri
predpremiere amer. trde erotike
LJUBEZENSKI STROJ. Mladini do
18. leta ne dovolimo ogleda filma!

17. novembra, amer. barv. film
COCKTAIL ob 18. in 20. uri.

18. novembra, amer. barv. film
COCKTAIL ob 17. in 19. uri. Ob 21.
uri amer. barv. sodna drama OBTO-
ŽENI.

19. novembra, amer. barv. film
COCKTAIL ob 17. in 19. uri. Ob 21.
uri amer. barv. sodna drama OBTO-
ŽENI.

20. novembra, amer. barv. sodna
drama OBTOŽENI ob 18. in 20. uri.

21. novembra, koncert narodno za-
bavne glasbe ob 15.30. Ob 18. in 20.

uri amer. barv. akcij. film POD
OGNJEM.

22. novembra, amer. akcij. film
POD OGNJEM ob 18. uri. Ob 20. uri
filmsko gledališče: amer. komedija
POD UDAROM ZAKONA.

23. novembra, amer. barv. drama
BARVA DENARJA ob 18. uri. Ob 20.
uri, amer. barv. trda erotika OPOJ-
NOST. Mladini do 18. leta ne dovoli-
mo ogleda filma!

KINO DOVJE

19. novembra, amer. barv. akcij.
film POVRATNI OGENJ ob 19. uri.

KINO KRANJSKA GORA

17. novembra, amer. barv. akcij.
film NEVARNA VROČICA ob 18. in
20. uri.

radio triglav jesenice

89,8 Mhz — slišnost: Jesenice
96,7 Mhz — slišnost: Bohinj
96,8 Mhz — slišnost: Gornjesavska dolina
96,0 Mhz in 87,7 Mhz — slišnost: Rado-
vljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Beži-
grad

Petek, 17. november:

16.00 — Pričetek programa; 16.05 —
Pregled kulturnih in športnih dogodkov
ob koncu tedna; 16.30 — Domače novice;
17.00 — Kamen spotike: Prosti dnevi kr-
vodajalcev; 17.45 — Obvestila; 18.00 —
Čestitke poslušalcev in EP; 18.40 — Pova-
bljeni ste; 18.55 — Zaključek programa.

Sobota, 18. november:

14.00 — Sobotna povabila — vmes no-
vice; 15.30 — Dogodki in odmevi — pre-
nos skupnega programa slovenskih radij-
skih postaj; 16.00 — Obvestila; 16.30 —
Domače novice; 16.45 — Zabavno glas-
bena oddaja; 17.45 — Obvestila; 18.00 —
Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Za-
ključek programa

Nedelja, 19. november:

11.00 — Koledar pomembnejših dogo-
dov iz preteklosti; 11.30 — Obvestila;
12.00 — Nedeljsko popoldne — vmes če-
stitke poslušalcev.

Ponedeljek, 20. november:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Aktualno; 17.45 — Obvesti-
la; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP;
18.15 — Športni pregled; 18.35 — Minute
za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogo-
dov jutrišnjega dne in zaključek progra-
ma

Torek, 21. november:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Rekli so; 18.00 — Čestitke po-
slušalcev in EP; 18.35 — Zanimivosti iz
zabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogo-
dov jutrišnjega dne in zaključek progra-
ma

Sreda, 22. november:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Aktualno; 18.00 — Čestitke
poslušalcev in EP; 18.35 — Novice iz na-
rodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled
dogodkov jutrišnjega dne in zaključek
programa

Četrtek, 23. november:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače no-
vice; 17.00 — Tema dneva; 18.00 — Čestit-
ke poslušalcev in EP; 18.35 — Vedno ze-
lene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov
jutrišnjega dne in zaključek programa

Kino Železar Jesenice

Eden najbolj gledanih filmov v letošnji sezoni, s približbljenim
Tomom Cruisom v glavni vlogi

Cocktail

prihaja v kino Železar
na Jesenicah.

Predstave:

četrtek, 16. nov., ob 18. uri
petek, 17. nov., ob 18. in 20. uri,
sobota, 18. nov., in nedelja, 19. nov., ob 17. in 19. uri.

Ne zamudite!

V nedeljo, 19. novembra, ob 10. uri dopoldan vas vabimo v gledališče
Tone Čufar na Jesenicah na

vašo našo matinejo.

Tokrat si boste lahko ogledali lu-
tkovno igrco O zaljubljenem zmaju.
Predstavlja se nam bo lutkarica iz
Škofje Loke, Jana Stržinar. Obiskal
vas bo tudi medvedek, vam zastavil
novo uganko in nagradil najboljšega
risarja. Ob koncu pa ste vabljeni v avlo
gledališča, kjer boste lahko risali.

Otroci, pričakujemo vas v nedeljo v Gledališču na vaši naši matineji.

Ura pravljic

Dragi otroci, v sredo, 22. novembra, vas vabimo v Kosovo graščino na
uro pravljic. Najprej boste poslušali pravljico Zakaj ima zajec kratek rep in
Jež in zajec, potem pa si boste ogledali še lutkovno igrco Princeska na zr-
nu graha.

Predstava bo za predšolske otroke ob 16. uri, za nižje razrede osnovne
šole pa ob 17. uri.

Dopisujte

Hokejske novice

Za nami je prvi del dolgega prvenstva. Ocene, da bo prvenstvo zelo naporno, so se uresničile. Ekipa se dokaj izenačena, saj sta na domačih igriščih zelo nevarna tudi zadnje uvrščena nasprotnika Vojvodina in predzadnja Crvena Zvezda.

Uresničile so se tudi napovedi, da bo zagrebški Medveščak s svojim kupljenim moštvom (devet tujcev) prvi favoriti prvenstva. Zato je razveseljiva igra jeseniških hokejistov, ki so na drugem mestu. Res so izgubili in igrali neodločeno z Medveščakom, toda s svojo duhovito kombinatno igro, v kateri je čutili tudi velik napredek v disciplini in izvajanju taktičnih zamisli trenerja, so jeseniški hokejisti poželili veliko aplavzov tudi v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani in ne samo v hali Podmežaklja. Seveda je v igri še nekaj rezerve, nekaj je tudi smole s poškodbami, izboljšati bo potrebno predvsem igro proti nasprotnikom, ki igrajo grobo. Toda prvi del prvenstva je bil odigran zelo solidno, zato zaželimo fantom, da nadaljujejo tako, kot so začeli.

Tretja je trenutno Olimpija, ki je v tem delu doživela manjšo krizo, vendar je že tekma v preteklem kolu pokazala, da bodo »zeleni« v nadaljevanju, tako kot vedno, spoštovanja vreden nasprotnik.

Beograjski Partizan je nasprotnik, ki s svojo zaprtjo (bunker) igro igra sicer zastareli hokej, toda z nekaj odličnimi posamezniki (Dorošenko, Šumakov, Kosović) predstavlja hudo oviro vsem ekipam.

Drugi beograjski ligaš Crvena zvezda je pred leti že igrala vidnejšo vlogo v prvenstvu, sedaj pa s številnimi Kanadčani v svojih vrstah goji zelo umazan, na trenutke nevaren hokej. Pravzaprav s pridom izkorišča slabe sodnike. Prav zaradi takšne igre je zelo nevaren nasprotnik.

Vojvodina je ostala praktično z mladim moštvom (le šest veteranov), vendar je tudi klub, ki svojemu kadru, poleg slovenskih klubov, namenja največ pozor-

nosti. Gostovanja v Novem Sadu so vedno nevarna (to je na svoji koži že občutil Partizan).

Torej zanimivo prvenstvo, lepe tekme ter še dolgo trajen boj za naslov prvaka.

Redni igralci Hokejskih novic so že opazili, da so z rednimi tekmovalci pričeli tudi v vseh republiških ligah (mlajši pionirji, starejši pionirji in mladinci) ter v 1.B zvezni ligi, v kateri nastopa 12 ekip: Spartak iz Subotice, Medveščak 2, Zagreb, Mladost iz Zagreba, Ina Sisak, Bled, Cinkarna, Triglav, Maribor, Slavija, Olimpija 2 in Jesenice 2. Tekme v tej ligi bodo v glavnem ob sobotah in sredo, tako da bodo jeseniški prijatelji hokeja lahko videli več kvalitetnih tekem, saj je mlado moštvo Jesenic kljub zares mladi ekipi ob dobrem sojenju sposobno nuditi odpor vsem konkurentom v 1. B ZHL.

Rezultati prejšnjega tredna:

Jesenice : Vojvodina
16:4 (4:3, 5:1, 7:0)

Jeseničani so v prvi tretjini igrali nekoliko slabše, toda v nadaljevanju so s pravo kanonado lepih akcij zadovoljili svoje pristaše.

Jesenice : Olimpija
5:2 (2:1, 2:1, 1:0)

Ponovno dobra igra, predvsem je razveseljiva vrnitev Štefana Ščapa, ki je bil večji del sezone poškodovan. V tekmi z Olimpijo je dokazal, da nanj v nadaljevanju prvenstva še vedno lahko računamo. Gole so dosegli: Ščap 2, Tišler, Smolej, Razinger.

Bled : Jesenice 2 (1.B ZHL)
4:10 (2:2, 1:3, 1:5)

Gole za Jesenice 2 so dosegli: Jan, Pretnar, Rožič, Šivic, Vučković, Omrzel, Simon Smolej, Jure Smolej.

Slavija : Jesenice (RP mladinci)
0:8

Lepa zmaga v gosteh, čeprav se je fantom poznala utrujenost zaradi večerne tekme z Bledom.

Jesenice : Slavija (RP — st. pionirji)
14:1 (4:0, 4:1, 6:0)

Očitno so se tudi pionirji, za katere še ne igrajo vsi najboljši, solidno pripravili na prvenstvo. Gole so dosegli: Kranjc, Škofic 4, Zuharović, Bremc, Karahodžić, Markež, Por 2, Lotrič, Brun, Skrt.

Bled : Jesenice (RP ml. pionirji)
1:16 (0:6, 0:5, 1:5)

Jesenice : Maribor (RP ml. pionirji)
31:0 (10:0, 13:0, 8:0)

Jesenice : Villas (Beljak) mladinci
4:1 (0:1, 3:0, 1:0)

V prijateljski mladinski tekmi ponovno zmaga Jesenic. Gole so dosegli: Omrzel, Jan 2 in Šivic.

Program tekem

Petek, 17. novembra, ob 18. uri:

Jesenice : Crvena Zvezda

Sobota, 18. novembra, ob 11. uri:

Jesenice : Zagreb (st. pionirji R.P.)

Sobota, 18. novembra, ob 17. uri:

Jesenice 2 : Zagreb (2. kolo 1.B ZHL)

Nedelja, 19. novembra, ob 17. uri:

Jesenice : Olimpija (mladinci derbi R.P.)

Torek, 21. novembra, ob 18. uri:

Jesenice : Partizan

Nogomet

Tržič : Jesenice
2:4 (1:1)

Strelici: Džamastagić, Stanković, Lamberger, Čatak.

V prijateljski tekmi so se Jeseničani pomerili z moštvom Tržiča, ki je eno vodilnih v gorenjski ligi. Jeseničani so zaigrali z vsemi igralci in so bili celo tekmo v terenski premoči, vendar so zopet napravili cel kup lepih priložnosti. Največ sta jih zastreljalo Čatak in Pivač in s tem samo potrdila, da Jeseničani letos z veliko težavo dosega zadetke. Kljub vsemu so Jeseničani prikazali dobro igro in dokazali, da so dobro pripravljeni.

Jesenice : Britof
1:0 (1:0)

Strelec: Džamastagić

V zadnjem kolu OČL — zahod so Jeseničani nastopili na domačem igrišču. Igrali so bili zmrznjeno in zelo težko za igro, vendar so igralci pokazali dosti tehničnega znanja. Jeseničani so začeli bolj previdno zaradi pogojev za igro in so pre-

žali na protinapade. Taka igra je prinesla enakovredno igro v polju, vendar so bili Jeseničani nevarnejši pred golom gostov. Prvo priložnost je imel Pihler, ko je prišel sam pred vratarja, vendar je streljal točno vanj. Lepo priložnost je imel Sućur po kotu, vendar je žoga zletela čez vratnico. Prvi gol so Jeseničani dosegli pred koncem polčasa, ko je odbito žogo Džamastagić s kakih 12 metrov poslal mimo vratarja v mrežo.

V drugem polčasu so gostje zaigrali na vse ali nič in s tem omogočili Jeseničanom, da iz protinapadov dosežejo še kak zadetek. Priložnosti so se kar vrstile pred golom gostov. Največkrat je bil pred golom Pihler, ki pa je očitno imel slab dan, saj ni zadel gola niti z dveh metrov. Gostje si niso priigrali nobene priložnosti, saj so tokrat Jeseničani igrali odlično v obrambi. Tako so Jeseničani končali jesenski del na 9. mestu z 8. točkami, kar pa ni realen odnos moči, saj je ta ekipa sposobna veliko več. Upajmo, da bo to v spomladanskem delu prvenstva tudi dokazala.

Nastopili so: Tokić, Džombić, Pivač, Blagojević, M. Omanović, Sućur (Lamberger), Husić (Mitrović), N. Omanović, Bešić, Džamastagić, Pihler.

N.O.

Razpored prvenstva Železarnice Jesenice v namiznem tenisu za leto 1989

Prvenstvo Železarnice Jesenice v namiznem tenisu za leto 1989 bo v prostorih TVD Partizan Jesenice, s pričetkom ob 15. uri, po naslednjem razporedu:

I. skupina — torek, 21. novembra:

1. OOS Tekoče plansko vzdrževanje
2. OOS Strojni obrati
3. OOS ETN

II. skupina — sredo, 22. novembra:

1. OOS Žičarna
2. OOS Valjarna debele pločevine
3. OOS Hladna valjarna Bela

III. skupina — četrtek, 23. novembra:

1. OOS Centralne delavnice vzdrževanja
2. OOS Valjarna bluming štekel
3. OOS Livarna

IV. skupina — petek, 24. novembra:

1. OOS Hladna valjarna Jesenice
2. OOS Energetski obrati

Prvo polfinale bo v torek, 5. decembra, ob 15. uri:

- prvi iz I. in III. skupine
- drugi iz II. in IV. skupine

Drugo polfinale bo v sredo, 6. decembra, ob 15. uri:

- prvi iz II. in IV. skupine
- drugi iz I. in III. skupine

Iz vsake polfinalne skupine igrata po dve osnovni organizaciji sindikata v finalu, ki bo v četrtek, 7. decembra, ob 15. uri.

Razpored prvenstva Železarnice Jesenice v šahu za leto 1989

Prvenstvo Železarnice Jesenice v šahu za leto 1989 bo v Šahovskem domu na Jesenicah, s pričetkom ob 15.30, po naslednjem razporedu:

I. skupina — torek, 21. novembra:

1. OOS Tekoče plansko vzdrževanje
2. OOS ETN
3. OOS Strojni obrati
4. OOS Energetski obrati
5. OOS Valjarna bluming štekel
6. OOS Livarna

II. skupina — sredo, 22. novembra:

1. OOS Žičarna
2. OOS Valjarna debele pločevine
3. OOS Hladna valjarna Jesenice
4. OOS Centralne delavnice vzdrževanja
5. OOS Hladna valjarna Bela

Finale bo v četrtek, 23. novembra, ob 15.30. V finale se uvrstijo prvi štirje iz vsake skupine.

Opomba:

Registrirani 1. kategorniki, ki so nastopili za Šahovski klub v letu 1988/89, na prvenstvu Železarnice Jesenice ne morejo nastopiti. Ekipa lahko nastopi z najmanj 2 igralcema.

Košarka

Črnomelj : Jesenice
70:82(44:42)

V 4. kolu območne slovenske košarkarske lige so Jeseničani gostovali v Črnomlju in premagali tamkajšnjo ekipo. Kljub temu, da so bili domačni favoriti, so Jeseničani po odlični igri zmagali.

V osmi minuti prvega polčasa so bili jeseniški igralci boljši in vodili z devetimi koši. Potem pa so domačini s trojkami in ostrejšo obrambo dosegli kar sedemnajst točk, kar bi bilo skoraj odločilno, če ne bi tik pred koncem polčasa Jeseničani z za-

prednimi koši Koširja in Samarja zmanjšali vodstvo samo na dve točki (44:42).

Tudi drugi polčas je bil izenačen vse do devete minute, ko so Jeseničani povedli in na koncu tudi zaslužen zmagali z 82:70. Koše za Jesenice so dosegli: Samar 19, Košir 18, Peternel 14, Bešić 11, Henić 10, Vauhnik 6 in Softić 4. S to zmago so Jeseničani prevzeli vodstvo, skupaj z ekipo Javorja iz Postojne, oba imata 8 točk.

V 5. kolu gostijo Jeseničani ekipo Gorenje vasi. Tekma bo v nedeljo, 19. novembra, ob 16.30 v telovadnici CSUI.

TK

Šah

Tudi tretjič Rodman

Na tretjem turnirju občinskega prvenstva v hitropoteznem šahu se je pomerilo 24 jeseniških šahistov. Izredno zanimiv je bil boj za prvo mesto med prvakom Rodmanom in Ravnikom, ki sta daleč odstopala od ostalih igralcev. Ko je že vse kazalo, da bosta v maratonski dirki po 23 kohli skupaj prispela na cilj, je Rodman dosegel pol točke prednosti in tako odnesel že tretjo zmago na letošnjem prvenstvu. Ponovno je presenetil Omanović, ki je za točko prehitel Erzena in se uvrstil na tretje mesto. Visoko se je uvrstil tudi Čamžić in močno napredoval v skupni uvrstitvi.

Vrstni red: 1. Rodman 21,5, 2. Ravnik 21, 3. Omanović 18, 4. Eržen 17, 5. Čamžić

15, 6-7. Krničar in Dimitrijević 14, 8-10. Poljanšek, Konič in Lužnik po 13, 11-13. Karakaš, Jenko in Cvetkov 12,5, itd.

V skupni razvrstitvi se je Rodman z novo zmago močno utrdil v vodstvu. Boj za najvišja mesta bo še zanimiv, saj je do konca prvenstva še sedem turnirjev.

Trenutni vrstni red prvenstva: 1. Rodman 30(3), 2. Ravnik 25(3), 3. Eržen 19,5(3), 4. Omanović 18,5(3), 5. Kosmač 15(2), 6. Krničar 13(3), 7. Čamžić 11,5(3), 8. Mrvar 7(1), 9. Konič 7(2), 10. Lužnik 6(3), itd.

Naslednji turnir bo prvi četrtek v decembru ob 18. uri.

P.K.

ŠD Jesenice
Smučarski klub Jesenice

prireja sejem rabljene opreme za zimski šport.

Sejem bo od 20. do 26. novembra v hali Podmežaklja. Odprto bo vsak dan od 9. do 12. ure in od 13. do 19. ure. V nedeljo od 9. do 13. ure.

Sejem je priložnost, da se znebite zimskošportne opreme, ki ste jo že zamenjali, ki so jo otroci prerasli, ki je zaradi drugih razlogov več ne uporabljate, in možnost, da po zmernih cenah pridete do uporabne športne opreme.

Vsako popoldne bomo vpisovali otroke, rojene leta 1981 in 1982, v SK Jesenice in v šolo alpskega smučanja.

SK Jesenice

Judo

Jeseniški mladinci judoisti so v soboto tekmovali v Celju za pokal Ivo Reya. Na tekmovalce je odšlo sedem mladincev. Tekmovali je 80 mladincev iz 14 klubov Slovenije in Judo klub Samobor. Ekipno smo zasedli 6. mesto, prvo mesto je pripadlo ekipi iz Samobora.

Rezultati posameznikov po kategorijah: Matarugič do 60 kg 3. mesto, Herman do 65 kg 2. mesto, Krupenko do 86 kg 3. mesto. Ostali tekmovalci so izpadli v predtekmovalju. ŽGP — TOZD Promet bi se zahvalili za prevoz s kombijem v Celje.

V nedeljo se je začelo območno prvenstvo osnovnih šol v judu za pionirje. To območno prvenstvo zajema zahodni del Slovenije. Nastopajo osnovne šole iz Kranja, Ljubljane, Žirov, Kopra, Nove Gorice in Jesenic. Prvenstvo se je letos začelo prvič, zato niso bile zastopane vse šole.

Turnirji bodo potekali v 6. kolih v Novi Gorici, Zireh, Ljubljani-Siški in Jesenicah. Organizatorji turnirjev so judo sekcije in klubi v naštetih krajih. Naslednji turnir bo na Jesenicah v decembru.

Jeseniške šole so zastopali naslednji učenci: Luka Markež O.S. Jeseniško-bohinjskega odreda, Miha Sfiligoj O.S. 16. decembra Mojstrana, Dražen Vranješ O.S. Tone Čufar, Aleš Košir, Matic Košir, Grega Hudrič, Grega Medja, Robert Ravnikar, Bojan Branilović, O.S. Karavanški kurirjev NOB, Miha Balantič, Sedim Gorinjac O.S. Prežihov Voranc.

Ker je bilo to tekmovalje prvič in malce pozno, šole tega tekmovalja niso imele v programu. Zato je prišlo do nespornosti glede prevoznih stroškov. Zataknilo se je pri Osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB, toda problem je rešila tovarišica Malenškova. Na O.S. Tone Čufar deluje judo krožek.

Sodelovalo je enajst osnovnih šol iz Nove Gorice, Šiške, Žirov in Jesenic. Ekipno je prvo mesto zasedla osnovna šola Karavanških kurirjev NOB. Posamezni učenci so zasedli naslednja mesta:

Miha Sfiligoj do 34 kg izpadel v II. kolu, Aleš Košir do 34 kg 1. mesto, Matic Košir do 38 kg 3. mesto, Grega Medja do 38 kg 3. mesto, Grega Hudrič do 42 kg 2. mesto, Bojan Branilović do 42 kg 1. mesto, Robert Ravnikar do 42 kg 3. mesto, Sedim Gorinjac do 46 kg 3. mesto, Dražen Vranješ do 60 kg 2. mesto, Miha Balantič do 60 kg 3. mesto, Luka Markež do 60 kg 1. mesto.

Skupaj je tekmovalo 60 učencev osnovnih šol zahodnega območja. S tekmovalni bo judo postal zanimiv šport, narasla bo množičnost, prišel bo v šolska športna društva, kjer se bo točkoval kot dejavnost.